

„Az Ér nagy, álmos, furcsa árok,
Pocsolyás víz, sás, káka lakják.
De Kraszna, Szamos, Tisza, Duna
Oceánig hordják a habját.

S ha rám szakad a szittyá magasság,
Ha száz átok fogja a vérem,
Ha gátat túr föl ezer vakond,
Az Oceánt mégis elérem.

Akarom, mert ez bús merészség,
Akarom, mert világ csodája:
Valaki az Értől indul el
S befut a szent, nagy Oceánba.”

EGYÉNI MOTIVÁCIÓ

Tisztelt Kollégáim, Tisztelt Elnök Úr!

A mottóként választott Ady-vers szavai számomra a saját pályámat, a közel tíz évig tartó kitartásról és reményről szóló bírósági titkári időszakot, majd az ezt követően elinduló bírói karrieremet, és a hosszú évek tapasztalataiból táplálkozó, jobbító szándékú tenni akarásra, fejlődésre irányuló akaratot jelképezik.

Azt az akaratot, ami most arra indított, hogy a tenni akarást az egyéni sorsomon túl, valamennyi kollégám érdekében is megkíséreljem kamatoztatni, és járásbírói csoportvezetőként pályázatot nyújtsak be a Miskolci Törvényszék elnöki állására.

Tudom, hogy a menedzsmentet iskolában is lehet tanulni, én mégis abban hiszek, hogy abból lesz jó vezető, aki az élete során sok követendő példát lát maga előtt, lehetőség szerint az élet minél szélesebb spektrumából.

Ez a lehetőség számomra megadatott, hisz sok remek vezető közelében élhettem, dolgozhattam.

Gondolok először is a családomra.

Apám katonatisztként, apósom és a bátyám pedig különböző bírósági társszerveknél végzett évtizedeken keresztül első számú vezetői feladatot, és én mellettük megtapasztalhattam, hogy mit jelent a tényleges szolgálatként értelmezett vezetés és milyen ára van a hitelesség megőrzésének.

De gondolhatok az egykori TVK Rt. jogi-és humánpolitikai igazgatója mellett eltöltött éveimre is, amik ráirányították a figyelmemet az emberi erőforrás optimális kiválasztásának és kihasználásának fontosságára vagy azokra az évekre, amelyeket már a bíróság falain belül töltöttem. Bírósági titkárként, majd bíróként is számos kiváló vezető keze alatt dolgozhattam.

Persze az ember mindenféle tapasztalatot szerez élete során. Én is láttam etikus és etikátlan viselkedést, megoldásokat, láttam motivált és enervált vezetőket és munkavállalókat egyaránt. De ez így jó, mert látni, tapasztalni kell ahhoz, hogy saját értékrendet tudjon az ember kialakítani.

Mostanra már tudom, hogy az igazán jó vezetőt az különbözteti meg az átlagostól, ahogy az emberekkel bánik, ahogy a konfliktusokat kezeli, ahogy kommunikál. Ahogy elválasztani képes a lényegest a lényegtelenről, ahogy felismeri, hogy egy szervezeten belül bár eltérő végzettséggel és munkakörben dolgoznak a kollégák, de az emberi érzések és az egyéni döntést igénylő helyzetek a betöltött pozíciótól függetlenül egyformák, a saját magát érintő döntés minden kolléga számára ugyanolyan fontos.

Abban hiszek, hogy ahhoz, hogy mindez megvalósulhasson egy vezetőnek mindenekelőtt nyitott, empatikus, kiegyensúlyozott, diplomatikus embernek kell lennie. Enélkül nem megy. Minden egyéb vezetői képesség és megfogalmazott célkitűzés csak ezt követően jöhet szóba.

Ezért ennek az elérését tűztem ki magam elé célként, ebben áll az én egyéni motivációm.

I.

KIINDULÁSI ALAP

A törvényszékkal kapcsolatos gondolatok kifejtését megelőzően érdemes a szervezetet kicsit magasabbról is szemlélni, egyfajta szociológusi szemüvegen keresztül megnézni, hogy milyen a törvényszéket jelenleg körülölelő társadalmi, gazdasági közeg, ezért pályaművem – a KSH adatai és a rendőrfőkapitányi beszámolók segítségével – ezek bemutatásával kezdem.

A Miskolci Törvényszék hazánk második legnagyobb népességgel rendelkező megyéjében 1899. óta tölti be az igazságszolgáltatásért felelős szervezet szerepét.

Borsod-Abaúj-Zemplén megye területe – amit a törvényszék illetékességi területe lefed - az ország területének 7,8%-át alkotja. Itt él az ország lakóinak 6,6%-a.

Sajnálatos módon azonban a megye népessége – 2019. évi adatok szerint - 0,9%-kal kevesebb, mint egy évvel korábban. 2019. évben összesen 7000 gyermek jött a megyénkben világra, és 9450 fő halálozott el. Mind az élve születések száma (3,0%-kal), mind pedig a halálozások száma (0,4%-kal) kevesebb volt, mint 2018. évben.

A megyénkben 1980-ban még 809 ezren éltek. Az azóta eltelt időben azonban folyamatosan csökkent a megye lakosság száma. Ennek eredményeként oda jutottunk, hogy tavalyi évre már csak 648 ezer fő él a megyében. Gyakorlatilag egy „miskolcnyi” emberrel csökkent a lakosok száma.

Ennek igazi vesztese a megyeszékhely. Általános iskolás koromban még úgy tanultuk, hogy Miskolc az ország második legnépesebb városa, azonban a rendszerváltás után beindult csökkenés egyre gyorsult és 2019-re a korábbi 208 ezer (1980-as adat) főről 155.851 főre apadt Miskolc lélekszáma.

A megye korösszetételét is az idősödés jellemzi, ez sem a megye gazdasági, sem társadalmi fejlődése szempontjából nem jó előjel, emellett még mindig probléma a fiatalok könnyebb megélhetés reményében zajló belföldi elvándorlása is.

A házasságkötések száma azonban emelkedett. 2019-ben 4450 házasságot anyakönyveztek, 858-cal többet, mint egy évvel korábban.

A megyénkben 2019. év végén 34 ezer álláskeresőt tartottak nyilván, akik közül 3398 fő volt pályakezdő. A KSH felmérése alapján a foglalkoztatottak száma az előző év azonos

időszakához képest nőtt, a munkanélküliek száma pedig csökkent, akár az ország többi megyéjében. Nálunk azonban a foglalkoztatási arány 3,7 százalékponttal elmaradt az országos átlagtól, míg a munkanélküliségi ráta 0,3 százalékponttal meghaladta azt.

2019. évben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete 12 %-kal volt magasabb a 2018. évinél, de az összege (288 ezer Ft) így is elmaradt a hazai átlagtól (368 ezer Ft).

Bár a megye gazdaságföldrajzi helyzete kedvező, nehéz gazdasági örökséget hagyott a rendszerváltás. Az állam visszavonulása, a piacgazdaságra való átmenet felpörgése a nagyvállalatok szétesését, az addig a nehéziparra szakosodott gazdasági struktúra felbomlását és ezzel együtt nagyarányú munkanélküliséget eredményezett.

Mostanra a gazdaság javarészt stabilizálódott, megyénkben az 1 főre jutó hazai össztermék (GDP) 1994. óta folyamatosan nő. Országos összehasonlításban 2008-tól (az akkori 12. helyről) 2018-ra Borsod 4 helyet tudott előre ugrani a megyék GDP rangsorában. Bár még mindig jelentős szerepet tölt be a megye gazdaságában a mezőgazdaság, a GDP növekedéséhez a legnagyobb hozzáadott értéket a Mol Petrolkémia, a BorsodChem, a Bosch és a Jabil adta.

Miskolc kapcsán a hangsúly a nehéziparról a turizmusra és a kultúrára helyeződött. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy Miskolc emellett a régió oktatási központjának szerepét is betölti a Miskolci Egyetem jóvoltából.

A KSH által gyűjtött adatok szerint megyénkben 2019. évben 796 személysérüléssel járó közúti közlekedési baleset történt, ami az országos balesetek 4,8%-a. Ezekből 237 végződött súlyos, 525 könnyű sérüléssel. Ittas állapotban 89 balesetet okoztak.

A megyei rendőrfőkapitány éves beszámolójának adatai szerint a rendőri eljárásban regisztrált bűncselekmények száma 2018. évben a megyében 18,8%-kal (11.824-re) csökkent, ugyanez a mutató 2019. évben további 10,0%-kal (10.645-re) csökkent.

A 100 ezer lakosra vetített bűncselekmények aránya (bűnügyi fertőzöttség) érdemben nem változott.

Megyei átlag feletti adattal rendelkezett 2019. évben Ózd, Tiszaújváros, Encs és Miskolc, míg bűnügyileg legkevésbé fertőzött Edelény, Szerencs és Sárospatak.

A kiemelten kezelt bűncselekmények száma a megyében mindkét évben csökkent, ugyanakkor a kiemelt bűncselekmények között – bár nem jelentős mértékben - de 2019. évben emelkedett a rablások, önbíráskodások, emberölések, kifosztások, garázdaságok és a súlyos testi sértések esetszáma.

Kiemelendő még, hogy tavaly a megye területén 590 hozzátartozók közötti erőszak miatti ideiglenes megelőző távoltartó határozat született, ami több, mint az 1/3-a az országban összesen meghozott ideiglenes megelőző távoltartó határozatoknak.

Ugyancsak beszédes adat, hogy 2019. évben 5708 szabálysértési előkészítő eljárás indult, melynek jelentős részét (4244) a tulajdon elleni szabálysértések tették ki.

Az életben minden-mindenre hatással van. A törvényszék vezetésének ezeket a társadalmi, gazdasági kihívásokat, változásokat kell tudni döntéseiben gyorsan és hatékonyan leereagálni, mert ez a fent vázolt társadalmi, gazdasági közegben való stabil létezés és fejlődés alapja.

A vezetői álláspályázatok mindegyikére – így a megpályázott elnöki állásra is – igaz, hogy a pályázatnak tartalmaznia kell a pályázattal érintett bírósági szervezeti egység működésével kapcsolatos hosszú távú terveket és azok megvalósításának ütemezését.

Ezeket a terveket úgy kell megfogalmazni, hogy azok megfeleljenek

- az OBH elnöke által a bírósági szervezet számára meghatározott stratégiai céloknak,
- a törvényszék által megfogalmazott közép és hosszú távú terveknek,
- az adott vezetői tisztségre vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben és az OBH szabályzatokban foglaltaknak,
- a törvényszék Szervezeti és Működési Szabályzatából eredő feladat- és felelősségi köröknek,
- a törvényszék előtt álló rövid- és hosszú távú kihívásoknak, amelyek a következő területeken jelentkezhetnek:
 - ítélezés időszerűsége és megalapozottsága,
 - emberi erőforrásokkal való gazdálkodás,
 - tárgyi és pénzügyi erőforrásokkal való gazdálkodás,
 - bírósági integritás,
 - bírósághoz való hozzáférés,
 - képzés.

Az Országos Bírósági Hivatal elnöke által megfogalmazott, egész szervezetre irányadó stratégiai célok az alábbiak:

- a bíróságok az alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék – a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítéelkezzenek,
- az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása,
- tárgyi feltételek biztosítása, azok optimális elosztása és hasznosítása,
- a bírósági szervezet integritása, az ítéelkezési és igazgatási munka átláthatósága, utóbbi kiszámíthatósága és ellenőrzöttsége,
- a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése,
- a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

2019. év decemberében az OBH elnöki pozíciójában vezetőváltás történt.

A hivatalba lépő elnök által kiemelten hangsúlyozott elvek – úgymint a szakmaiság, a tényleges bírói munka középpontba állítása, az adminisztráció terheinek csökkentése, az arányos munkateher biztosítása, a hangsúlyában a szakmai munka felé forduló bírósági kommunikáció, a nagy tapasztalatú bírók tudásának kiaknázása az oktatói tevékenység által, és a szervezeten belüli higgadt, alkotó munkára lehetőséget biztosító légkör, nyugodt kommunikáció biztosítása – mind-mind összhangban állnak az általam is elképzelt és a pályaművemben ezt követően felvázolt bíróság képével.

A Miskolci Törvényszék elnökének 2018. évi beszámolójában meghatározott ítéelkezési, igazgatási, emberi erőforrás-gazdálkodási, képzési, gazdálkodási, integritási és a bírósághoz való hozzáférést könnyítő céljai a 2019. év folyamán majdnem teljes mértékben teljesültek.

Néhány cél megvalósítása 2019. év végén még folyamatban volt. Ezek közül például „az új Be hatályba lépésére tekintettel kidolgozandó iratmintatár létrehozása” vagy „a 2012. évi, illetve

az azt megelőzően született törvényszéki szabályozók felülvizsgálata, hatályosítása” továbbra is vállalható célkitűzés.

Ugyanakkor a még nem teljesült 2019. évi törvényszéki célok közül például „a sajtóközlemények számának növelése polgári ügyszakban is”, illetve „az együttműködési megállapodás megkötése a Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatával a Nyitott Bíróságok program népszerűsítése érdekében” már helyzetfelmérést követő alapos átgondolást, újraértékelést, szükség esetén szelektálást igényel.

A törvényszék elnökhelyettese által 2019. évről összeállított beszámoló 2020. évre – a kialakult járványhelyzetre tekintettel – két fő célt tűzött a törvényszék elé:

- a bírósági dolgozók egészségnek megőrzését,
- és a bíróság folyamatos működésének biztosítását.

Ennek érdekében a törvényszék a munkaszervezési intézkedések időszerű megtételét, az egészségvédelemhez szükséges eszközök folyamatos beszerzését, a védekezéshez szükséges gazdasági erőforrások biztosítását, a szükséges szabályozók időszerű megalkotását és a dolgozók, társszervek részére nyújtott folyamatos tájékoztatás fenntartását vállalta.

A pályaművemet mindezek szem előtt tartásával készítettem el.

II.

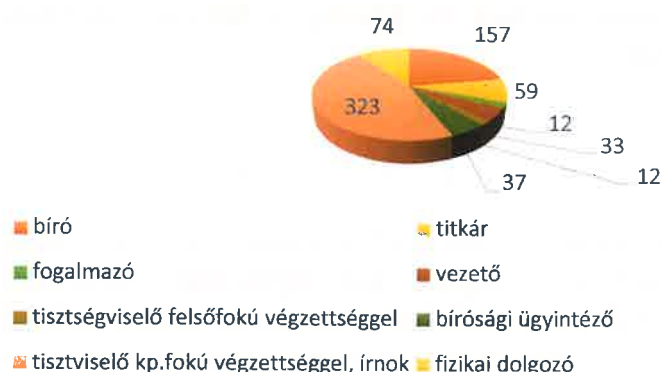
A TÖRVÉNYSZÉK LÉTSZÁMHELYZETE

A Miskolci Törvényszék 2019. január 1-jei engedélyezett létszáma az OBH elnökének 92.SZ/2018.(IX.14) számú OBHE határozata alapján 710 fő.

A 121.SZ/2019.(XI.27) számú OBHE határozat azonban 2019. december 1. napjával módosította a törvényszék létszámhelyzetét 2019. évben meghatározó 42.SZ/2019.(IV.1.) számú OBHE határozatot, így 2019. decemberére a törvényszék engedélyezett létszáma 703 fő, melyből bíró 169 fő; tényleges létszám 707 fő, melyből bíró 157 fő.

A legújabb engedélyezett létszámmeghatározás (84.SZ/2020.(V.15.) számú OBHE határozat) a törvényszék teljes engedélyezett létszámát és azon belül az engedélyezett bírói létszámot is változatlanul hagyta.

A törvényszék tényleges létszámának megoszlása 2019. decemberben

2019. évben 40 munkavállaló létesített új igazságügyi alkalmazotti jogviszonyt.

Kijelenthető tehát, hogy a törvényszék személyi feltételei kiegyensúlyozottak, ez a létszám a jövőbeli magas színvonalú munkának is a bázisát képezheti. Ehhez viszont elengedhetetlen a munkateher folyamatos mérése.

Ez nagyon fontos. Akkor is, ha a munkateher kimutatása legjobb szándékaink ellenére is mindig csak egy statisztikai adat lesz, amit olyan – a központi igazgatás nézőpontjából már láthatatlan – egyéni dolgok is fűszereznek, amit csak a helyi, jó esetben a törvényszéki vezetés lát.

Gondolok itt arra, hogy igenis befolyásolja a bírói teljesítményt azon túl, hogy a tárgyaló bírói számra rávetítjük az ügyforgalmi adatokat például az, hogy hol, milyen közegben dolgozik valaki, mennyi támogatás van egy bíró mellett (bírószáki ügyintéző, bírószáki titkár, esetleg egy tapasztalt fogalmazó), vagy hogy milyen típusú ügyeket tárgyal (van-e pl. kiemelt ügy a referádájában), specializált-e a szignálás vagy mint a kisebb járásbírószákok bírói mindenfajta ügyet tárgyal az adott bíró. Mindemellett az egyéni teljesítményt befolyásolja a jegyzői fluktuáció is. Nem mindegy, hogy valaki éveken keresztül egy olyan igazságügyi alkalmazottal dolgozik, aki rutinjából kifolyólag ahogy mondani szokás „felér egy fél bíróval”, vagy a szokásos feladatokon túl a bírónak még a folyamatos betanítás nehézségeivel is meg kell küzdenie.

Felelős vezetőként ezért nem szabad csak a számokat látni, és mindenkitől folyamatosan elvárni ugyanazt a teljesítményt. Nincs két egyforma ember, nincs két egyforma élethelyzet és nincs két egyforma ügy. Persze országos szinten fontos a statisztika, mert magasról nézve egy országos szervezet teljesítményét csak ez alapján lehet mérni.

Helyben viszont a vezető felelőssége, hogy tudja, melyik kollégától mi várható el, jelenleg milyen élethelyzetben van, mik az erősségei stb. Hiszek abban, hogy mindenki kiemelkedő valamiben és abban is, hogy mindenkinek van olyan álma, vágya, ami megvalósítása az egyéni elégedettségén túl, számokban is kifejezhető teljesítménynövekedést eredményez. Ezért kinevezésem esetén – nyilván az objektív lehetőségek között – de támogatni fogok mindenkit abban, hogy olyan ügyszakban, olyan ítélkezési szinten és olyan referádával végezhesse a munkáját, ahogyan azt megálmodta.

Az egyéni megelégedettséget célzó vezetői lépések megtétele egyébként egy olyan alapgondolat, ami a pályaművem végig vezet.

Ahhoz azonban, hogy tudjuk, hol tartunk most, mi okozza az egyéni túl a központi igazgatás elégedettségét vagy elégedetlenségét is, látnunk kell, hogy hol áll a törvényszékünk országos viszonylatban, mekkora szeletet hasítunk ki jelenleg a bírószáki szervezet alkotmányos kötelezettségének teljesítéséből.

III.

ÜGYFORGALMI ADATOK

Szándékosan nem törvényszéki rangsort szeretnék bemutatni, hisz a fent kifejtett véleményem nem csak az egyén, hanem a szervezet szintjén is igaz, vagyis nem vezet jóra, ha két szervezet tevékenységét mérjük össze. Számomra sokkal beszédesebb és elfogadhatóbb, ha az országos átlaghoz, illetve összesített törvényszéki adatokhoz mérve térképezzük fel, hogy mit tettünk le az asztalra az elmúlt években.

ÉRKEZÉSEK

A 2019. évi minden ítélezési szintre kiterjedő központi ügyforgalmi elemzés adatai szerint a teljes bírósági szervezetbe 6,6%-kal kevesebb ügy érkezett, mint a 2018. évben, ami nyilván az új eljárási kódexek hatályba lépésével magyarázható.

Az érkezés csökkenése országosan is minden bírósági szintet érintett, de leginkább (- 6,5% / kb. 45 ezer ügy) a járásbíróságokon és (- 6,1% / kb. 28,5 ezer ügy) a törvényszéki elsőfokon jelentkezett.

A fenti adatokhoz képest – a 2019. évi törvényszéki elnöki beszámoló adatai szerint – 2019. évben a törvényszékekre összesen 1.147.030 ügy érkezett, ami a 2018. évi (1.226.728) érkezés 93,5%-a, vagyis a csökkenés 6,5% mértékű.

Ebből a Miskolci Törvényszékre 2018. évben 85.156 ügy, míg 2019. évben 73.522 ügy érkezett az alábbi leosztásban:

A 2018. évi érkezésünk a törvényszékek összesített érkezésének 6,9%-a míg a 2019. évi, a törvényszékek összesített érkezésének a 6,4%-a, vagyis 2019. évben a Miskolci Törvényszékre 0,5 %-kal kevesebb ügy érkezett.

A fenti diagrammhoz talán még annyit érdemes hozzáfűzni, hogy a járásbírósági érkezés nagy részét mindkét évben a bírósági végrehajtási ügyek (2018:14.008 db. ügy, 2019:8.665 db. ügy) és a szabálysértési nemperes érkezés (2018:18.613 db. ügy, 2019:16.419 db. ügy) tette ki. Ez a tendencia 2020 I. félévében is folytatódott, ugyanis június 30-ig érkezett 4087 db. végrehajtási ügy és 10.491 db. szabálysértési nemperes ügy.

A törvényszéki elsőfok érkezéséből legnagyobb részben a gazdasági ügyszak (2018:12.997 db. ügy, 2019:10.914 db. ügy) és a büntetésvégrehajtási ügyszak (2018:6.803 db. ügy, 2019:6.351 db. ügy) vette ki a részét. A 2020. I. félévi adatok szerint a büntetésvégrehajtási érkezés változatlanul magas 3305 db., melyből kártalanítás 1225 db. ügy.

Törvényszéki másodfokon a büntető nemperes ügyek hozták az érkezés nagy részét (2018:1.900 db. ügy, 2019:1563 db. ügy). Ez 2020. június 30-ig ugyancsak magas, a statisztika 665 db ügy érkezését mutatja.

A Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2018. évi érkezésében 965 db. ügygel a közigazgatási perek domináltak. A munkaügyi perek száma 2018. évre 361 darabra (az előző évi érkezés kb. harmadára) csökkent. Ez a tendencia folytatódott 2019. évben is. A közigazgatási perek száma nőtt (1092 ügy), míg a munkaügyi perek száma csökkent (268 db. ügy). A tendencia 2020 I. félévében is fokozódott. Június 30-ig érkezett ugyanis 1014 db közigazgatási per.

Ennek részben a Kp. 2018. január 1-jei hatálybalépésére tekintettel bekövetkezett illetékességi változás volt az oka. A közigazgatási ügyek területi eloszlása módosult, a regionális illetékességű közigazgatási és munkaügyi bíróságokhoz érkezett a régióhoz tartozó, de a törvényszék illetékességi területén kívüli megyék közigazgatási ügyeinek is a nagy része.

Emellett hatásköri szabályváltozás is történt. A közigazgatási nemperes ügyeket (pl. korábban közigazgatási nemperes eljárásra utalt hatósági végzések bírósági vizsgálatát, vagy a közig. szerv jogsértő hallgatását vitató kérelmeket) 2018. január 1. napjától közigazgatási perként kell tárgyalni, ami ugyancsak érkezés növekedést jelentett.

Továbbá a Kp. új szabályai több, korábban munkaügyi pertárgyat (pl. közszolgálati jogviták, a társadalombiztosítási, munkavédelmi, munkaügyi ellenőrzésért felelős szervek közigazgatási cselekményei stb.) közigazgatási pertárgynak minősítettek, ami éppúgy kihatott a munkaügyi perek számának csökkenésére, mint az új Pp. hatálybalépése.

A Kp. hatálybalépése a másodfokú ügyforgalomra is kihatott.

A Kp. hatálya alá tartozó peres és nemperes eljárásokban a 2018. január 1. napjától előterjesztett fellebbezések esetén ugyanis fellebbezési eljárások kizárólag a Fővárosi Törvényszéken indulhattak, ami a törvényszék közigazgatási peres és nemperes érkezését fokozatosan csökkentette, míg a fentebb részletezett munkaügyi változások ugyancsak kihatottak a másodfokú érkezésre.

A közigazgatási és munkaügyi bíráskodás 2020. április 1. napjával újabb fordulatot vett, hisz a Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságok és a Regionális Kollégiumok megszűntek, az oda beosztott bírók ezt követően a törvényszék elsőfokát erősítik tovább.

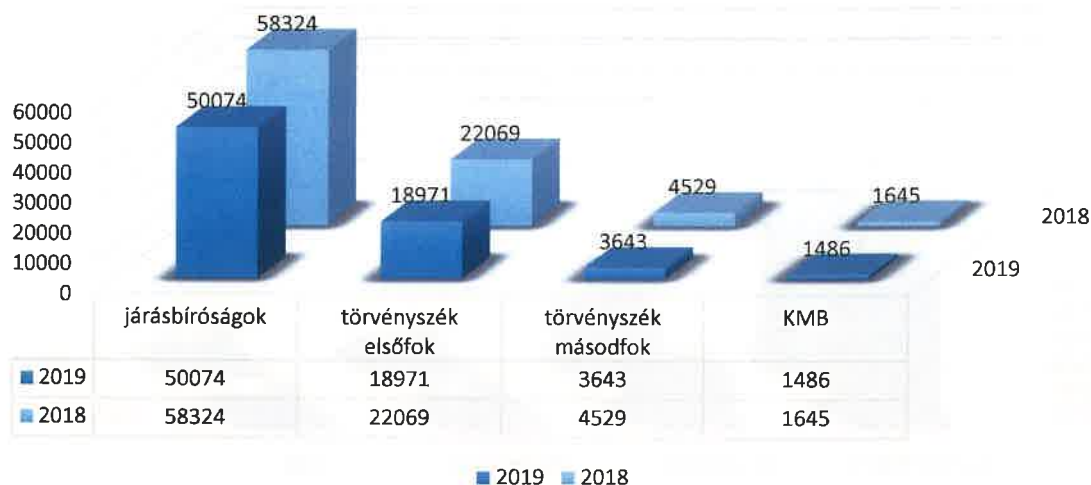
Kinevezésem esetén a közigazgatási és a munkaügyi ügyszak jelenlegi helyzetének, ügyforgalmának áttekintése, a kinevezésre kerülő új közigazgatási kollégiumvezetővel és munkaügyi csoportvezetővel való együttműködés kialakítása elsődleges feladataim közé tartozik majd. Kiemelt vezetői figyelmet érdemel emellett a szabálysértési nemperes érkezés és a végrehajtási ügyek feldolgozásának figyelemmel kísérése.

BEFEJEZÉSEK

A befejezési mutatók szerint az országosan befejezett ügyek száma 2018. évről 2019. évre 7,9%-kal csökkent. A befejezés mérséklődése ugyancsak minden ítélkezési szinten megfigyelhető, de kiemelendő, hogy az összes ügy 54,1%-a, míg a peres ügyek 75%-a járásbírók által fejeződött be.

A törvényszékek összesen 2018. évben 1.271.003 db. ügyet fejeztek be, míg 2019. évben 1.171.373 ügyet.

A Miskolci Törvényszék befejezései 2018-2019 években

A Miskolci Törvényszék 2018-ban 86.567 ügyet (ebből 19.364 pert) míg 2019-ben 74.236 ügyet (ebből 17.443 pert) fejezett be. A befejezések számának mérséklődése ez alapján 12,25% mértékű, a perekre vetítve ez 9,9%-os befejezés mérséklődést mutat.

A járásbírói befejezések nagy részét mindkét évben a végrehajtási ügyek (2018:13.985 db. ügy, 2019:8.723 db. ügy) és a szabálysértési nemperes érkezés (2018:17.929 db. ügy, 2019:16.307 db. ügy) tette ki. 2020. I. félévében ugyancsak ez a két ügyszak fejezett be legnagyobb számban ügyeket. Végrehajtásban 4205 db ügyet, szabálysértési nemperes ügyszakban 9035 db ügyet fejeztek be a kollégák.

A törvényszéki elsőfok befejezéséből legnagyobb részben a gazdasági ügyszak (2018:13.041 db. ügy, 2019:10.823 db. ügy) és a büntetésvégrehajtási ügyszak (2018:7195 db. ügy, 2019:6.444 db. ügy) vette ki a részét. A büntetésvégrehajtási befejezések száma 2020. I. félévében is magas volt, 3132 db. ügy, melyből a kártalanítás 1104. db-ot tett ki.

Törvényszéki másodfokon pedig a büntető nemperes ügyek hozták a befejezés nagy részét (2018:1.851 db. ügy, 2019:1.553 db. ügy), ami 2020. I. félévének végén is magas volt, 766 db. ügy.

FOLYAMATBAN LÉVŐ ÜGYEK

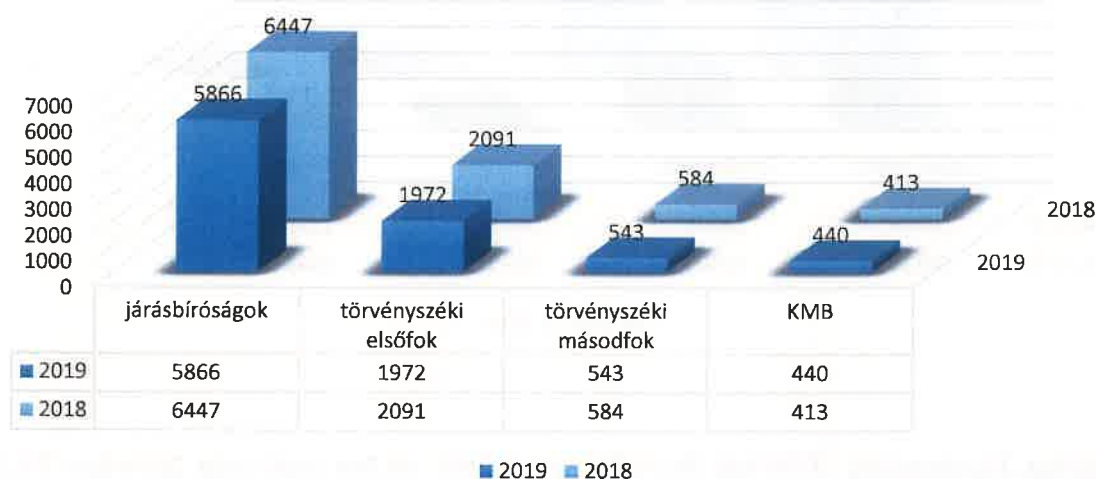
Az országos adatok alapján 2019. évben 206,5 ezer ügy maradt folyamatban. Ez 10,6%-kal kevesebb, mint 2018. évben. Akkor 231 ezer ügy volt érintett.

A mérséklődés a törvényszéki elsőfok kivételével minden ítélkezési szinten megvalósult.

A törvényszékeken 2019. évben összesen 201.599 ügy maradt folyamatban, 2018. évben ez 224.952 ügy volt.

A Miskolci Törvényszéken 2018. évben 9535 ügy, míg 2019. évben 8821 ügy maradt folyamatban. Ekként a törvényszék részesedése az összesített törvényszéki mutatókból 2018. évben 4,2% míg 2019. évben 4,4%, mértékű.

A Miskolci Törvényszéken folyamatban lévő ügyek 2018-2019

Összegezve elmondható, hogy az országos érkezésből törvényszékünk 2019. évben 0,5%-kal alacsonyabb mértékben részesült, de a peres érkezés aránya az előző évekhez képest nem csökkent. A befejezések aránya igazodik az érkezésekhez. Csak néhány ügyszak esetében nőtt a folyamatban levő ügyek száma (járásbíróság szabálysértési peres és nemperes ügyszak, közigazgatási ügyszak, törvényszéki elsőfok büntető peres, polgári nemperes, cégügyek).

A várható érkezésnövekedés miatt kiemelt vezetői figyelemmel kell fordulni a közigazgatási, a büntetésvégrehajtási ügyszak munkájának szervezése irányába.

IV.

IDŐSZERŰSÉG

A bíróságok ítélezésének időszerűségét a legjobban a központi mérőszámok tükrében lehet vázolni. Elsőfokon a 2 éven túli, másodfokon pedig az 1 éven túli ügyek kimutatása adhat számunkra támpontot.

Magyarország Alaptörvénye a Szabadság és Felelősség fejezet XXVIII. cikk (1) bekezdésében kimondja, hogy „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el”.

De az ésszerű időn belüli elbírálás nem csupán egy, az Alaptörvényben rögzített jogok között, hanem az ügyfelek jogos elvárása, emellett persze a bírókkal szemben megfogalmazott kritikák egyik fő területe is, s mint ilyen, nem is újkeletű dolog.

Szent László királyunk Dekrétumai Harmadik Könyvének 24. fejezete már ezzel a kérdéssel foglalkozott, amikor a király egyszerűen elrendelte, hogy „*Ha valaki a bírák közül harminc napon túl halogatja a pert, csapják meg.*”

Az időszerűség tehát fontos.

Szerencsére már nem a XI., hanem a XXI. században élünk, és senkit sem fenyeget a megcsapás veszélye, de azt el kell fogadni, hogy az alkotmányos kötelezettség teljesítésének az időszerűség mai napig az egyik megkérdőjelezhetetlen összetevője.

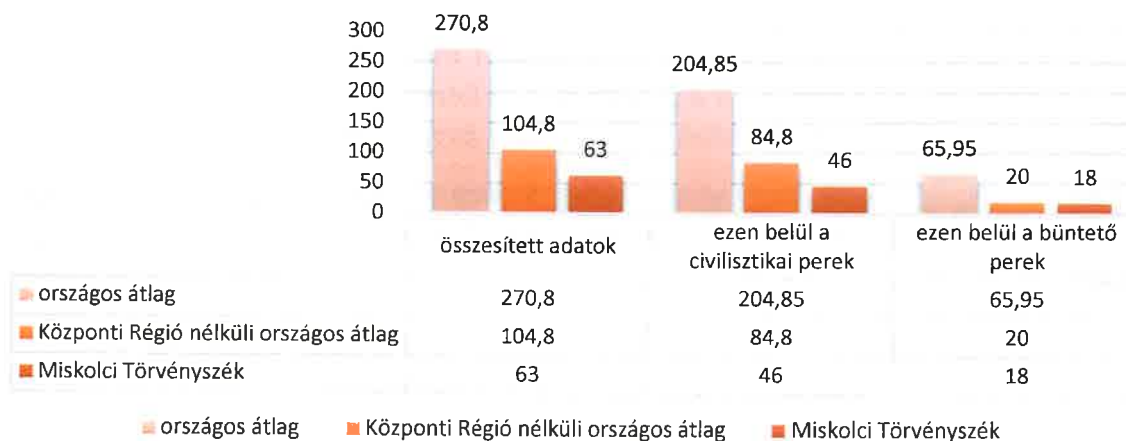
Nagyon fontos, de nem a legfontosabb!

A bíróságok akkor és csak akkor töltik be ugyanis az Alaptörvény szerinti szerepüket, ha nem csak időszerűen, de megalapozottan is ítéleznek.

El kell fogadni, hogy vannak olyan ügyek, amelyek megalapozott, szakszerű elbírálása - mindenféle bírói mulasztás vagy egyéb önhiba elkövetése nélkül is – hosszabb időt igényel. Ezek azok az egyszerűen hosszabb pertartamú ügyek, amelyeket nem szabad összekeverni azokkal az ügyekkel, melyek pertartama egyéb okokból kifolyólag nyúlik, mint a rétestésza.

A központi igazgatás által a korábbi években meghirdetett programok kiemelt célja a két éven túli pertartamú ügyek arányának mérséklése volt. A következőkben azt szeretném bemutatni, hogyan sikerült ez a Miskolci Törvényszéknek, hol állunk az országos átlag viszonylatában.

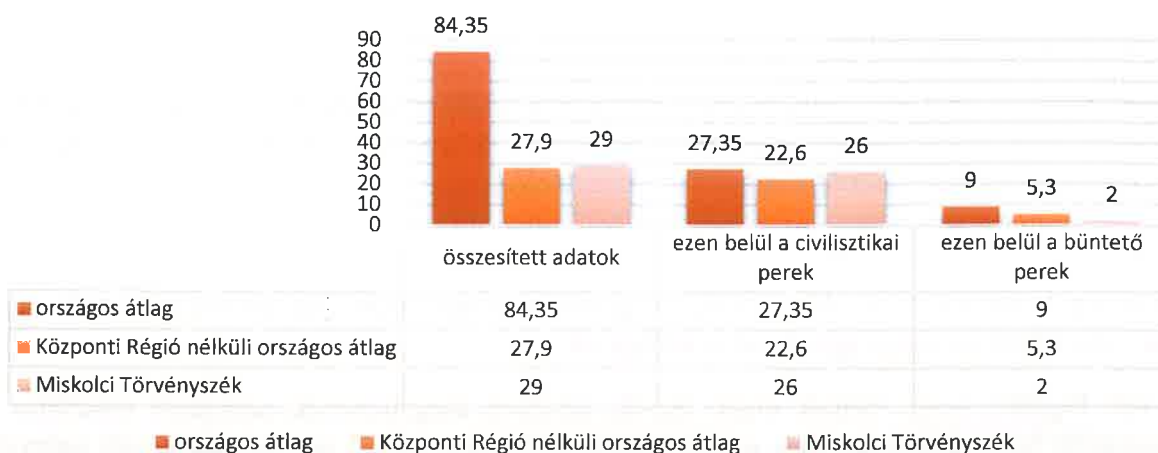
Két éven túl folyamatban levő peres ügyek a járásbíróságokon 2019. évben

A fenti táblázatban azért került külön kiemelésre a központi régió, mert az ügyek nagy száma itt koncentrálódik, itt az országos átlagot jelentően meghaladó számban vannak elhúzódó pertartamú ügyek is.

Ezért a miskolci teljesítményt indokoltabb a központi régió nélküli országos átlaghoz mérni, mert az takarja a nagyjából hasonló ügyforgalmú törvényszékek átlagát. Látható, hogy a járásbíróságokon mindkét ügyszakban országos átlag alatti a 2 éven túli ügyeink száma.

Két éven túl folyamatban levő perek törvényszéki elsőfok 2019. évben

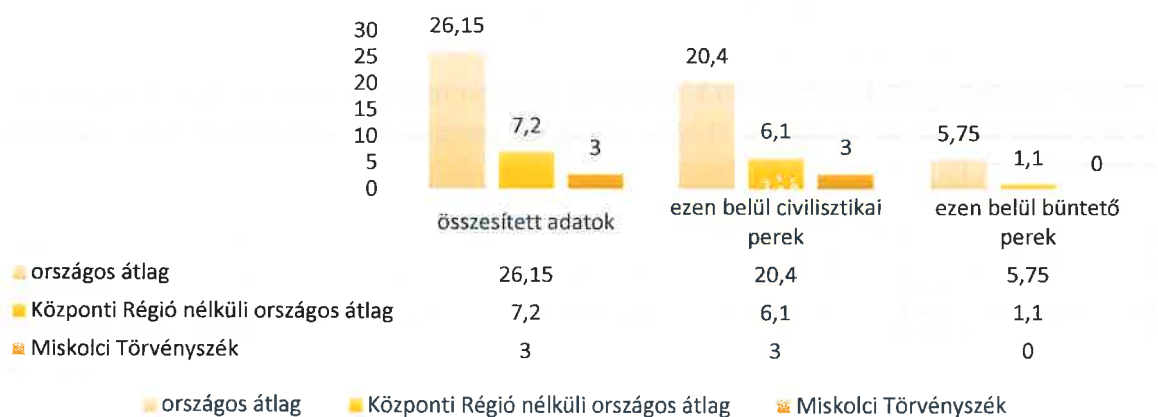
A fentiekből az látható, hogy törvényszéki elsőfokon a két éven túli polgári perek országos átlagot meghaladó száma magával húzta a büntető ügyszakot is, így a törvényszéki elsőfok összesítve az országos átlagot meghaladóan teljesített, ami ennek a mérőszámnak a szempontjából nem jó. Ezen a területen érdemes vezetői intézkedésben gondolkodni a törvényszéki elsőfokú civilisztika valamilyen módon való megsegítése céljából.

A törvényszék másodfokán az 1 éven túl folyamatban levő ügyeket méri a statisztika. Az országos adatok szerint a 2018. évi érték (294 ügy), 2019. évre (216 ügyre) mérséklődött, ami 26,54%-os mértékű csökkenés.

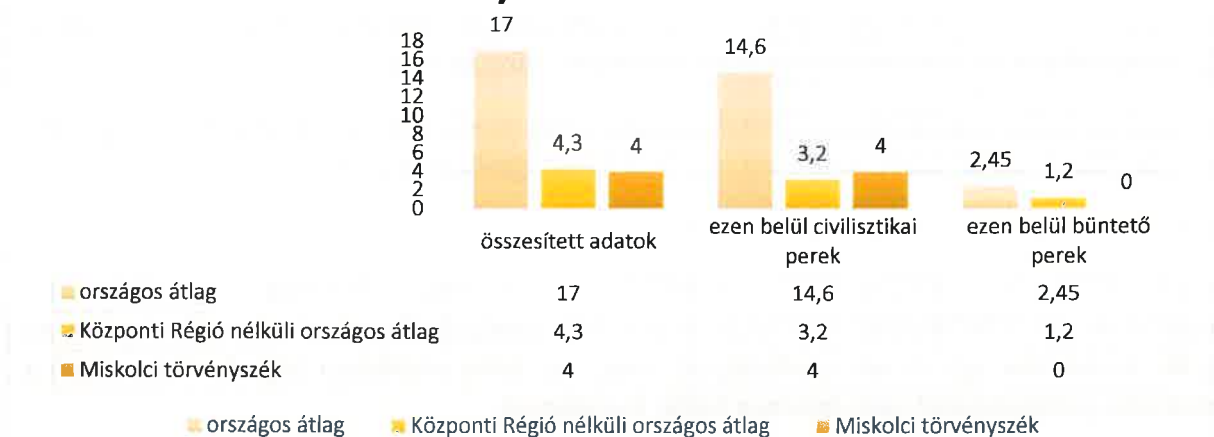
Ezen belül a Miskolci Törvényszéken 2019. év végén 1 éven túl mindösszesen 6 db büntető ügy volt folyamatban. Se a polgári, se a gazdasági, se a közigazgatási sem pedig a munkaügyi másodfokos tanácsok előtt nem maradtak folyamatban 1 éven túl perek, ami nagyon biztató jel.

Országosan is megfigyelhető, hogy gyakorlatilag 5 éven túli ügyek csak elsőfokon vannak folyamatban. Mindössze 1 db. törvényszéki másodfokos büntető ügy volt 2019. évben az egész országban.

5 éven túli perek a járásbíróságokon 2019. évben a Miskolci Törvényszék területén

5 éven túli perek a Miskolci Törvényszéken 2019. évben törvényszéki első-és másodfokon

Mivel vezetőként rendszeresen részt veszek az 5 éven túli ügyek folyamatos figyelemmel kísérésében tudom, hogy a jelenleg az 5 éven túl folyamatban levő perek egyike sem vezethető vissza bíró önhibájára, hanem vagy a Kúriáról hatályon kívül helyezéssel visszaérkezett ügyről van szó, vagy az elhúzódást a bizonyítás rendkívüli összetettsége és nehézsége plusz a peres felek magatartása idézi elő.

Sajnálatos azonban, hogy az ennyire hosszú pertartamú pereknél a szubjektív tényezők már nem esnek latba, nem számít, hogy áll-e fenn bírói önhiba vagy sem, gyakorlatilag a bíróság felelőssége objektív. Ez pedig azt jelenti, hogy vezetőként – a folyamatos ellenőrzésen, előrehaladási jelentés, pertörténet íratáson stb. – túl itt már tényleg minden segítséget meg kell adni a bírók részére a minél gyorsabb, megalapozott döntés megszületése érdekében.

Gondolok itt például arra, hogy egy bíró mellé speciálisan egy ilyen ügyre beosztott titkár vagy ügyintéző segítsége a peranyag kijegyzetelésében, tanúvallomások kigyűjtésében, rendszerezésben, perköltség összesítésében stb. rendkívül hatékony lehet. Ezért fontos a közvetlenség, a bíróval való folyamatos kommunikáció, hogy legyen lehetőség az aktuálisan épp felmerülő segítség iránti igény jelzésére, amit a felelős igazgatási vezetésnek kötelessége biztosítani.

V.

MEGALAPOZOTTSÁG

Az időszerűség és a megalapozottság két, olyan kéz a kézben járó alapvető elvárás az ítélkezéssel szemben, amiket nehezen lehet megkérdőjelezni.

Ebben az esetben is azt tartom helyes elemző módszernek, ha először megvizsgáljuk, hogy a különböző mutatók tekintetében az országos átlaghoz képest hogyan teljesített a törvényszékünk, majd megnézzük a törvényszék belső bontásában, hogy az elért eredmény miből és hogyan tevődött össze. Az első megközelítéshez az OBH 2019. évi ügyforgalmi elemzését, míg a másik kimutatáshoz a 2019. évi törvényszéki elnöki beszámoló adatait használtam fel.

JOGERŐRE EMELKEDÉSI ARÁNY

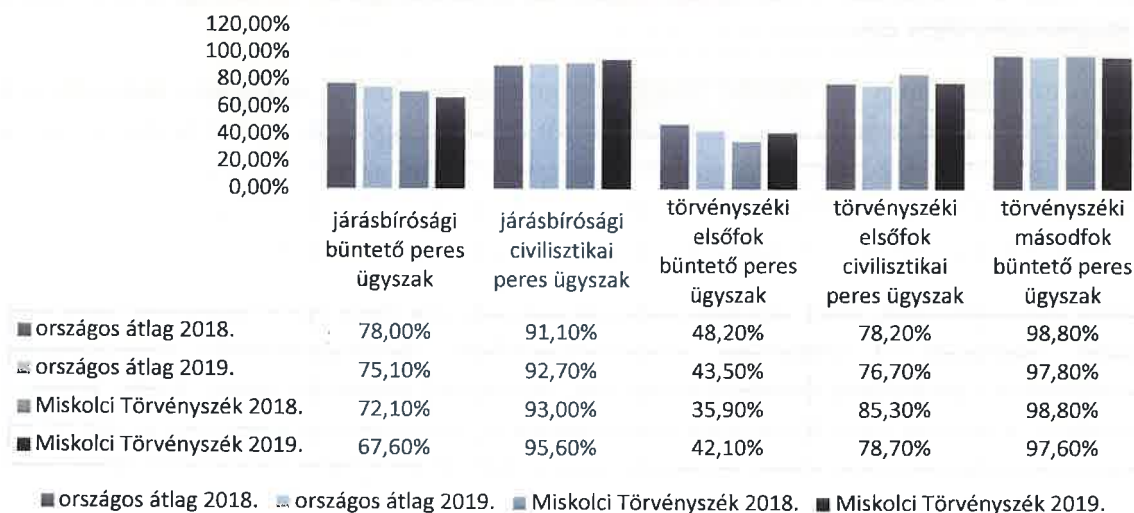
Az ugyancsak alapvetés, hogy a jogerőre emelkedés arányát azért érdemes nézegetni, mert ez tükrözi leginkább az ítélkező tevékenység társadalmi elfogadottságát.

Az idealista ember legalábbis azt feltételezi, hogy azért emelkedett egy ítélet azonnal jogerőre, mert sikerült olyan döntést hozni, amit mindkét fél elfogadhatónak tartott.

Véleményem szerint ez a legnagyobb siker.

Persze tudjuk, hogy előfordul kis százalékban az is, hogy elkéssetten vagy hiányosan terjesztenek elő fellebbezést, amit ezért vissza kell utasítani, de mivel végeredményben az ügyfél mulasztása így is azt eredményezi, hogy az ítélet elsőfokon jogerős lesz, ezzel a statisztika szempontjából nem érdemes külön foglalkozni.

Jogerőre emelkedési arány az országos átlaghoz viszonyítva 2018-2019. év

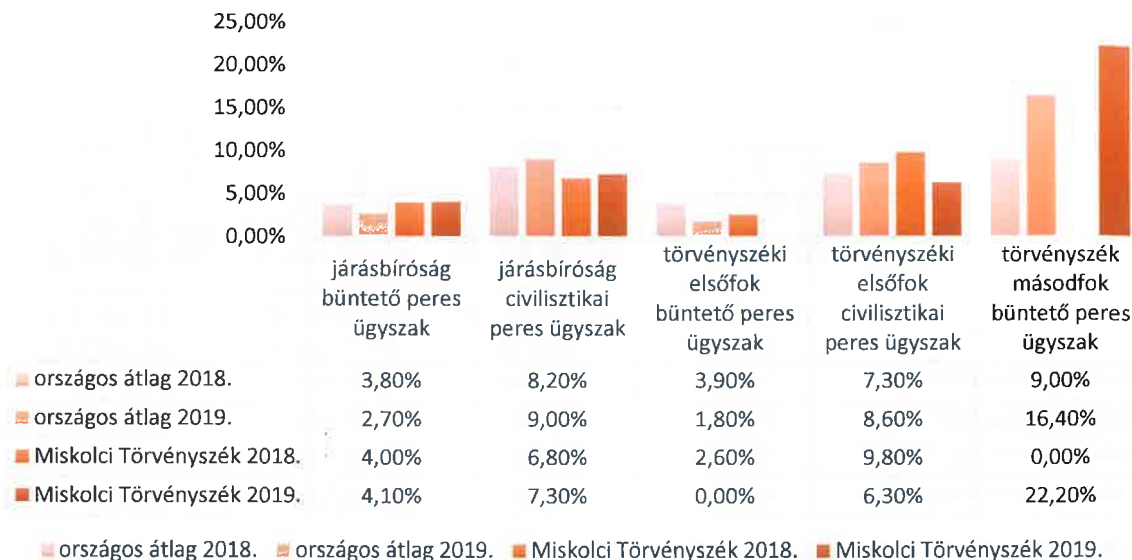

Látható, hogy az országos tendenciáktól (növekedés-csökkenés) egyedül a miskolci törvényszéki elsőfok büntető peres ügyszaka tér el, ott ugyanis az országos (-4,7%-os mértékű) csökkenéssel szemben nálunk (+6,2%-os mértékben) emelkedett a jogerőre futó ügyek száma, ami nagyon jó.

Egyébként minden ügyszak tekintetében országos átlag körüli az arány és minden ügyszak követi az országos tendenciákat.

HATÁLYON KÍVÜL HELYEZÉSI ARÁNY

2018-2019. években az országos átlaghoz viszonyítva

A járásbírószági civilisztikai hatályon kívül helyezési arány a vizsgált két évben országosan (+0,8%) és nálunk is (+0,5%) nőtt, míg a járásbírószági büntető peres ügyszakban az országos (-1,1%) mértékű csökkenéssel szemben nőtt, igaz csak minimálisan, 0,1%-kal.

Egyértelmű nálunk a csökkenő tendencia a törvényszék elsőfokán mindkét ügyszakban, civilisztikában (-3,5%) az országos átlag (+1,3%) növekedésével szemben is. Büntető elsőfokon az országos átlag (-2,1%) változását követte a törvényszék (-2,6%) csökkenéssel.

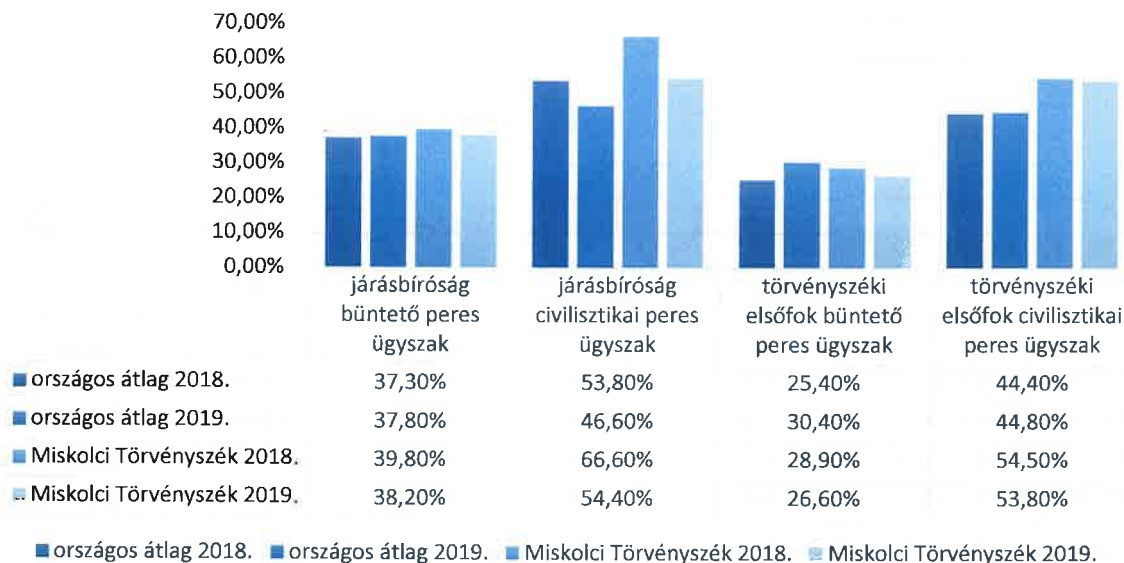
Megugrott azonban a törvényszéki másodfok büntető peres hatályon kívül helyezési mutatója. Az előző évi (0,0%) 2019. évre (+22,2%-kal) növekedett.

Ehhez azonban hozzá kell tenni, hogy az alacsony ügyszámok miatt a százalékos értékek csak tájékoztató jellegűek ennél az ügyszaknál, ezekből megalapozott következtetést az ügyszak ítélkezésére nézve levonni nem lehet.

Nyilván minden százalékban kifejezett mutató annál pontosabb és annál realisabb képet fest, minél több adat felhasználásával dolgozták ki. Kevés ügymennyiség esetén a százalékos mutató minden változásra rendkívül érzékenyen reagál.

HELYBENHAGYÁSI ARÁNY

2018-2019. években az országos átlaghoz viszonyítva

A törvényszék másodfok büntető peres ügyszakban a 2019. évi országos mutató 42% volt, ez nálunk ugyanebben az évben 50,0%. Az alacsony ügyszámok miatt azonban itt is a fent ismertetett jelenséggel állunk szemben.

Megállapítható azonban országosan is és a törvényszékünkön is, hogy a járásbíróságok fellebbezett civilisztikai ügyeinél magasabbak a helybenhagyási arányok, mint a büntető peres fellebbezett ügyeknél.

Valamennyi táblázat a civilisztikai perek kategóriájában tünteti fel a polgári, a gazdasági, a munkaügyi és a közigazgatási pereket. Ezért ebben az ügyszakban jelentősen befolyásolják a százalékos arányt azok a nagy számban indított perek, mint például 2018. évben a rendőrfőkapitányságokkal szemben tömegesen indított illetményrel kapcsolatos szolgálati jogviszonyból származó perek, amik közel 100%-os helybenhagyási mutatóval zárultak.

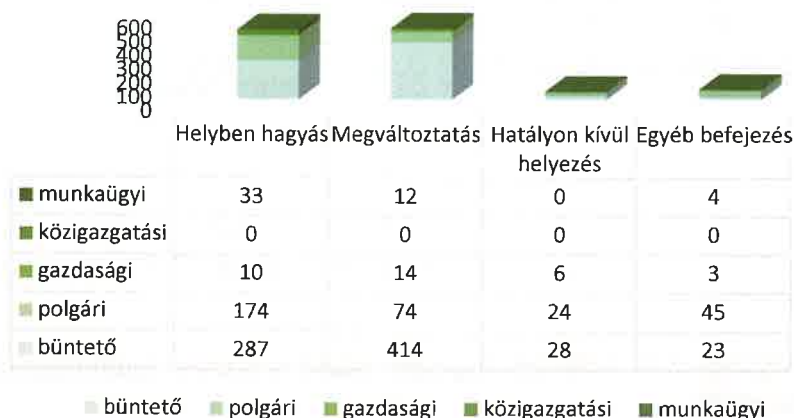
A törvényszéki elsőfok ugyancsak kevés ügyszámmal dolgozik, így itt is irányadó a százalékos kifejezés esetleges túlérzékeny reakciója az ügyszám egy-két darabbal való változására is, de megállapítható tendencia az is, hogy a civil helybenhagyási mutatók jóval magasabbak, mint a büntető ügyszakban (2019. évben 14%-kal).

Ezek után lássuk, hogyan alakult mindez a törvényszékünkön.

Kezdjük a járásbíróság és a törvényszéki másodfok viszonylatának áttekintésével.

A törvényszék területén működő járásbíróságok 2019. évben összesen 11.004 db. ügyet fejeztek be, melyből fellebbezés útján másodfokra érkezett 1116 db. ügy. Legnagyobb arányban (32,4%) a járásbírósági büntető ügyeket fellebbezik meg a felek. Ezt követi csökkenő sorrendben a gazdasági ügyszak fellebbezési aránya (25%), majd a munkaügyi ügyszak (11,8%), míg végül 0,4%-os fellebbezési mutatóval jön a polgári ügyszak.

Ítélezés megalapozottsága a járásbíróságokon 2019. évben

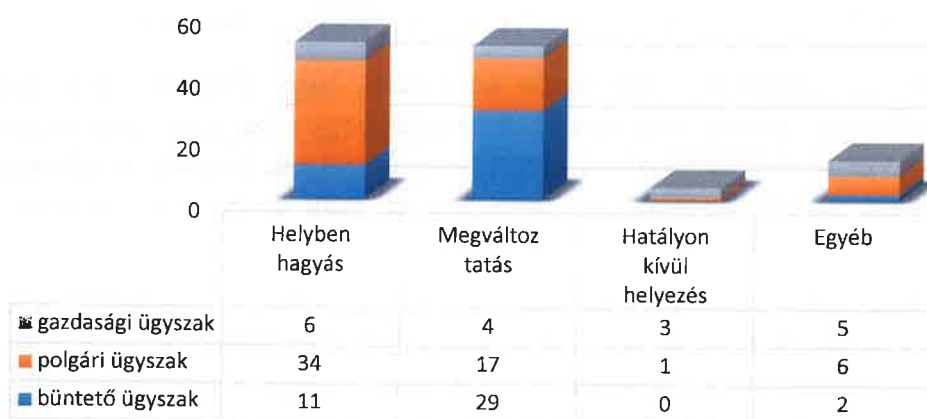

A táblázat darabszám szerint tartalmazza a másodfokon befejezett ügyeket (1151 db. ügy). Az arányszámok feltüntetésekor viszont az országos statisztikához hasonlóan a civilisztikai mutatónál egybeszámítva mind a polgári, a gazdasági, a közigazgatási és a munkaügyi pereket megállapítható, hogy a helybenhagyások aránya 54,4%, a megváltoztatásoké 25,1%, a hatályon kívül helyezéseké 7,5%, míg az egyéb befejezések aránya 13%.

Ugyanakkor büntető ügyszakban a helybenhagyások aránya 38,2%, a megváltoztatásoké 55,1%, a hatályon kívül helyezéseké 3,7%, míg az egyéb befejezések aránya 3,1%.

A törvényszékünk elsőfokán 2019. évben összesen 400 db. ügyet fejezett be a két ügyszak olyan bontásában, hogy ebből 57 db. ügyet vitt el a büntető, 343 ügyet pedig a civilisztika (polgári és gazdasági együtt). Ezekből fellebbezés útján az ítéletátlára érkezett 107 db. ügy. Egyértelműen a büntető elsőfokú ügyszakban nagyobb a fellebbezési arány (59,6%) szemben a civil ügyszak (21,3% mutatójával).

Törvényszéki elsőfokos ítélezés megalapozottsága 2019. évben

Ez a táblázat is darabszám szerint tartalmazza a másodfokon az ítéltáblán befejezett ügyeket (116 db. ügy). Az arányszámok feltüntetésekor a civilisztikai mutatónál egybeszámítva a polgári és a gazdasági ügyeket megállapítható, hogy a helybenhagyások aránya 54,1%, a megváltoztatásoké 28,4%, a hatályon kívül helyezéseké 5,4%, míg az egyéb befejezések aránya 12,2%.

Büntető ügyszakban a helybenhagyások aránya 26,2%, a megváltoztatásoké 69,0%, a hatályon kívül helyezéseké 0,0%, míg az egyéb befejezések aránya 4,8%.

A büntető másodfokról az ítéltáblára 12 db. peres ügy érkezett. Ez a büntető másodfokú peres befejezések számához (752 db. ügy) mérve 0,1% fellebbezési arány. A harmadfokú befejezések (11 db. ügy) helybenhagyási mutatója 63,6%, megváltoztatások 27,3%, míg a hatályon kívül helyezések aránya 9,1%.

Szót kell még a megalapozott ítélezés kapcsán ejteni a Kúriai felülvizsgálatokról és az alkotmányjogi panaszokról.

A törvényszékre 2019. évben a Kúriáról 170 db. ügy érkezett vissza. Ebből 6 ügy érintette a büntető ügyszakot úgy, hogy 1 helybenhagyással, 2 megváltoztatással és 3 ügy egyéb befejezéssel zárult.

A többi 164 ügy a civilisztikai területet érintette. Legjelentősebb részben ebből (101 db. ügy) a közigazgatási ügyszak vette ki a részét. Az érdemi befejezések közül legnagyobb arányú (83 db. azaz 50,6%) a helyben hagyás, ezt követi a 14 db. megváltoztatás (8,5%) míg 11 db. ügy érkezett vissza hatályon kívül helyezéssel.

A Kúriáról hatályon kívül helyezéssel visszaérkezett ügyekre való fokozott odafigyelés az igazgatás és a szakmai vezetés részéről egyaránt rendkívül fontos, mivel ezek az ügyek időzített bombaként ketyegve egyértelműen magukban hordozzák az 5 éven túlivá válás veszélyét.

A törvényszékre 2019. évben 55 alkotmányjogi panasz érkezett, melyből az Alkotmánybíróság 26 esetben hozott döntést, illetve további 5 még 2018. évben érkezett alkotmányjogi panaszt is elbírált. Ebből mindössze 1 esetben állapított meg Alaptörvény-ellenességet, a többi ügy más módon zárult le.

VI.

A MISKOLCI TÖRVÉNYSZÉK ALKOTMÁNYOS KÖTELEZETTSÉGÉNEK TELJESÍTÉSÉVEL KAPCSOLATOS CÉLOK, TERVEK

Mindezek alapján úgy gondolom nem túlzás kijelenteni, hogy a törvényszék ítélezése megalapozott és időszerű. Ám ami még ennél is fontosabb, hogy a bírók, bírósági titkárok sem Miskolcon, sem a vidéki járásbíróságokon nem egyszerű szakmai feladatként tekintenek az elvégzendő munkára, hanem hivatásuknak érzik azt, és mint ahogy ezt a magyar nyelv érzékletesen ki is fejezi, elhivatottan végzik nap mint nap.

Hiszem, hogy ez a legfontosabb, és ha ez megvan, nagy baj nem lehet. A bíróságok szívét-lelkét ugyanis az ítélező bírók, titkárok jelentik. Ha ők nyugodtak, kiegyensúlyozottak, elégedettek akkor „könnyű” jól működtetni a bíróságot. A hivatásunk lényege, a független bírók magas szakmai színvonalon végzett időszerű ítélezése. Ehhez az igazgatási vezetés „csak asszisztálni tud” azáltal, hogy igyekszik a feltételeit a lehető legoptimálisabban biztosítani. A vezetői munka ezért tényleges szolgálat. Ez a lényege. Szolgálat egyrészt közvetlenül a kollégák

irányába, másrészt ezáltal közvetetten a teljes magyar igazságszolgáltatás megfelelő módon való működése, működtetése irányába.

Úgy gondolom az, hogy az utóbbi évek ügyérkezés-csökkenése a Miskolci Törvényszéken is megtette hatását és így a folyamatban levő ügyeknek már nem annyira magas a száma, reményt adhat az elhúzódó pertartamú ügyek minél gyorsabb befejezésére.

Mivel a bírók létszáma az elmúlt években jelentősen nem változott, a folyamatban maradt ügyek intézése kevesebb terhet kellene, hogy jelentsen számukra, azonban tudom, hogy az elektronizáció kihívásainak és az új eljárási kódexek előírásainak való megfelelés a bírókat is folyamatosan nagy kihívás elé állítja, ezért a kollégák nem feltétlenül érzik könnyebbségnek a jelenlegi helyzetet.

Mindezekkel együtt azt gondolom, hogy a csökkent érkezés jó lehetőséget kínál az elhúzódó pertartamú ügyek tárgyalására és befejezésére. Ezt ki is kell használni, mivel – véleményem szerint – az érkezés hamarosan visszaáll az új kódexek hatálybalépését megelőző, vagy azt legalább megközelítő szintre, az ügyvédek és a jogkereső polgárok ugyanis megismerkednek az új eljárási szabályokkal, azok alkalmazási kényszere már nem lesz visszatartó erő.

A 8/2015. (XII.12) OBH utasítás alapján végzett vizsgálatok egyik ügynél sem tártak fel bírói önhibát, így levonható az a következtetés, hogy a hosszabb pertartamú ügyek általában nehezebb megítélésűek, elhúzódásuk általában valamilyen bíróságon kívüli tényezőre vezethető vissza.

A bírók a soronkívüliség szabályait betartják, az időszerűségi mutatókat pótnapok tűzésével is javítani igyekeznek.

Igazgatási eszközökkel is lehet azonban segíteni az időszerűséget. Terveim közt szerepel például az úgynevezett „segítő-bíró” intézményének bevezetése – kifejezetten az 5 éven túli ügyek kapcsán bármelyik érintett ügyszakban – aki pont annak az ügýtípusnak a tárgyalásában rendelkezik nagy rutinnal, mint az adott 5 éven túli ügy. A „segítő-bíró” a tárgyaló bíró kérésére - akár az ügyirat áttanulmányozását követően, akár anélkül - de tényleges segítséget tudna nyújtani abban, hogy az adott típusú ügyekben mi a szakmailag legjobb, a gyakorlatban leginkább célravezető lépés az érdemi előrelépés érdekében.

Fontosnak tartom, hogy újra tartalommal, léttel teljen meg az instruktor-bíró és a mentor-bíró intézménye is. Azt mondani sem kell, hogy egy kezdő bíró esetében mennyire életbevágóan fontos egy nagy tapasztalatú bíró szakmai, ügyviteli, munkaszervezési iránymutatása, de véleményem szerint nem csak a határozott időre kinevezett bírók esetében kellene lehetőséget biztosítani az instruktor bíró intézményének igénybevételére, hanem például az ítélkezésből bármilyen okból – akár gyermekszülés, akár hosszabb betegség miatt – kiesett, de visszatérő bíró esetén is.

Ilyenkor ugyanis a korábbi bírói tapasztalat ellenére is rengeteg olyan kérdés merülhet fel – különösen napjaink felpörgött jogalkotását tekintve – amit egy gyorsan elérhető és az aktuális tapasztalatokkal felvértezett instruktor vagy mentor pillanatok alatt megválaszol és helyretesz. Ha valami, hát ez egész biztosan hozzájárul a megalapozott és időszerű ítélkezéshez.

Szerencsére ez az elképzelés teljesen egybevág az OBH elnöke 25/2020. (VII.10.) OBH utasításában előírtakkal, ami az igazgatási szabályzat módosításával rendezi az instruktor és a mentor bíró szerepét. Az instruálást, mentorálást, mint kifejezetten szervezeti célokat szolgáló

többletfeladatot indokoltnak tartom valamiféle többletjuttatáshoz kötni és el kellene gondolkozni nem csak a bírók, hanem a titkárok, sőt akár a jegyzők esetében is a bevezetéséről. A felhalmozott és korszerű szaktudás átadása ugyanis minden ítélkezési szinten és minden munkakörben egyaránt fontos.

Ha az 5 éven túlivá válás megelőzésében gondolkodunk, abból kell kiindulni, hogy az időszzerű ítélkezés legveszélyesebb kártevője a hátralék nagysága, vagyis az előző évről folyamatban maradt, vélhetően nehezebb megítélésű ügyek száma.

Bár az adatok alapján csökken az ügyérkezés mindenhol, így a törvényszéki elsőfokon is és csökken a folyamatban levő ügyek száma is, de terveim között szerepel a járásbíróságokon ítélkező, ugyanakkor „kiváló, magasabb bírói beosztásra jelölt” bírók, illetve a „címzetes törvényszéki bíró” kollégák motiválási rendszerének kidolgozása is annak érdekében, hogy vállaljanak részt a törvényszéki elsőfokos kollégák ügyhátralékának ledolgozásából, mert a központi régió nélküli országos átlagot a 2 éven túli ügyek száma a civilisztikai pereknél még mindig meghaladja.

Bár erre nézve táblázatot nem készítettem, de az adatok azt mutatják, hogy törvényszéki másodfok büntető ügyszakán a bírói tanácsok folyamatosan nagy számú befejezésekkel dolgoznak. Természetesen a büntető kollégiumvezető úr és a kollégiumvezető-helyettes asszony véleményének figyelembevételével, növekvő érkezési mutatók esetén, a korábbi évek gyakorlatához visszatérve támogatnám újból egy ötödik másodfokú büntető tanács felállítását. Ugyancsak támogatnám a polgári másodfokon három fix tanács kialakítását. Ezt a gondolatot egyrészt alátámasztani látszik a másodfokú peres és nem peres érkezés lassú növekedése, másrészt az az igény, hogy egy ilyen nagy megye ítélkezésének irányítása mindkét nagy ügyszakban legyen több nézőpontú, diverzifikált. Emellett a minimum 3 fellebbviteli tanács léte a 6/2015 OBH utasítás 14.§ (1) bekezdés b, pontja szerint előfeltétele is a későbbiekben kifejtendő polgári ügyszakos kollégiumvezető-helyettesi állásra vonatkozó tervem megvalósításának is.

Mint arra már utaltam, hiszek abban, hogy minden embernek megvan az a számára legoptimálisabb feladat a szervezetben, amiben a legjobban ki tud teljesedni, ahol folyamatosan a legmagasabb szinten képes munkát végezni. Ennek a megtalálása nem kis empátiát, odafigyelést, emberismeretet feltételez egy vezetőtől és lássuk be a „csillagok szerencsés együtt állását” is igényli. Nem elég ugyanis mindezt kitalálni, de lehetőséget is kell tudni teremteni a megvalósításra. Ezt kinevezésem esetén folyamatosan az egyik legfontosabb feladatommak fogom tekinteni.

Ezért rövidtávú terveim között szerepel a tanácselnöki pályázatok kiírása annak érdekében, hogy a felelősségteljes tanácselnöki feladatokat jelenleg jó ideje magas színvonalon, de megbízással ellátó törvényszéki bíró kollégák végre méltó helyükre kerüljenek a megfelelő erkölcsi és anyagi elismerés mellett.

Ha abból indulunk ki, hogy minden bíró a törvényszék területén igazán megteszi, amit csak tud az időszzerű és megalapozott ítélkezés érdekében, akkor nem juthatunk más következtetésre csak arra, hogy a hátralék felhalmozódásának objektív oka van, ez pedig a kiegyensúlyozatlan terhelés, vagyis a nem egyenlő munkateher.

Ezt nem szabad megengedni, ezért rendkívül fontos a munkateher folyamatos figyelemmel kísérése az ügyelosztás során.

A Miskolci Járásbíróságon a polgári ügyszakban nemrég kidolgozásra került egy olyan Excel táblázat, amit a napi szignálást követően a vezető folyamatosan kitölt. Ez rendkívül nagy segítség még ebben a kezdetleges formájában is, ugyanis minden aktuálisan szignáló vezető naprakész információval bírhat a kollégákra abban a hónapban a szignálás napját megelőző napig kiosztott ügyek súlyszámáról.

Persze ez a fejlesztés még gyerekcipőben jár, de nagy lehetőségeket hordoz magában. Kinevezésem esetén azonnal informatikai fejlesztési feladattá tenném egy olyan szignálást segítő informatikai megoldás kidolgozását, ami nem csak az érkezett ügyek súlyszámát képes összesíteni, hanem a lajstromadatokkal összehangolva a befejezések súlyszámának egybevetésével képes a szignáló vezető részére teljesen naprakész adatot szolgáltatni minden ügykiosztás előtt. Véleményem szerint ez nagy mértékben hozzájárulna az arányos munkateherhez, a logikusan és tudatosan végzett ügykiosztáshoz.

Indokoltnak tartom emellett feltérképezni a törvényszék valamennyi járásbíróságán, hogy az ügyek súlyszámozása tekintetében egyforma mintát követnek-e. Nem mindegy ugyanis, hogy ki mit ért pl. közös megegyezéses bontóper fogalma alatt. Van, ahol ehhez elég, ha kinyilatkozza a felperes, hogy így kéri a házasság felbontását (ez 10 súlyszám), de van, ahol egészen addig, amíg nincs becsatolva a keresetlevélhez a járulékos kérdésekben megkötött egyezség, addig mintegy nyitva hagyva a tényállásossá alakulás lehetőségét eleve 30-as súlyszámot kap az ügy. Ahhoz, hogy a bírók egyéni munkaterhe precízen és pontosan kimutatható legyen, elengedhetetlen a súlyszámozás gyakorlatának kivizsgálása és egységesítése.

El kell ugyanis fogadni, hogy a hátralék kialakulásának legjobb megelőző eszköze az arányos szignálás.

Azt egyértelműen nem merném kijelenteni, hogy az automatikus vagy a specializált szignálási mód-e a jobb, mert mindkettőnek megvan a maga előnye. Az automatikus kiosztás inkább biztosítja az egyenlőséget, mert mindenki mindenféle ügyet kap, de a specializált szignálás jobban teret enged a professzionális ügyintézésnek, az egy-egy jogterületben való elmélyedésnek, így a speciális szaktudás jobban kihasználható, az egyéni bírói attitűdökben, magatartásokban rejlő előnyök jobban kiaknázhatók. Terveim között szerepel kísérleti jelleggel a kettő ötvözése polgári ügyszakban is méghozzá úgy, hogy a legnagyobb számban érkező családjogi ügyek intézésére néhány bíróból álló „családjogi csoportot” lehetne létrehozni járásbírósági szinten, akik csak és kizárólag ezt a jogterületet tárgyalnák, de a csoporton belül automatikus lenne a szignálás.

Ezáltal – mivel a 2 éven túli ügyek között családjogi pertárgy viszonylag ritka – ha a jelenlegi ügyeit mindenki kifuttatná, vagyis átszignálás nélkül állna fel a csoport úgy, hogy a tagok csak ezt követően kapnak kizárólag családjogi ügyeket, akkor 1-2 éven belül a csoport tagjainak szintisztán családjogi kiosztása lesz.

Ez egyrészt előmozdíthatná a bírói elégedettséget, mivel tudom, hogy bár majdnem minden járásbíró tárgyalja a családjogi ügyeket, van, aki ezt szíves-örömmel teszi, könnyen meg is birkózik vele, de van, akitől annyira távol áll ez az ügytárgy, hogy kifejezetten nem szívesen nyúl az ilyen ügyekhez. El tudnám képzelni, hogy a csoportba azok a bírók kerüljenek, akik szívesen foglalkoznak ezzel a jogterülettel, empátikusabbak, érzékenyebbek, fogékonyabbak.

A többi bíró pedig szép lassan megszabadulna a hátuk közepére sem kívánt családjogtól és nagyobb odafigyeléssel, energiaráfordítással foglalkozhatna a számára kedvesebb jogterületekkel.

Bár mindez még felmérést, tervezést igényel, és sajnálatos módon a kis járásbíróságokon nem is jöhet szóba, de a családjogi csoport felállítása a rövidtávú terveim között szerepel, mivel a működésének hatásvizsgálata csak azt követően kezdődhetne el, hogy megvalósult a teljesen tiszta kiosztás, így a szignálás specializációjának eredményére legalább 2-3 évet várni kell.

Tudom ugyanakkor, hogy a Miskolci Járásbírószágon büntető ügyszakban jelenleg is jó eredménnyel működnek ilyen csoportok (pl. gazdasági bűncselekmények, közlekedési bűncselekmények kapcsán). A tapasztalatok azt erősítik, hogy ez a fajta szignálási rend hatékonyabb, magasabb szintű ítélkezést eredményez. Nagyon fontos azonban a csoportokban részt vevő bírókkal való folyamatos vezetői kommunikáció a terhelhetőség határainak feltérképezése végett.

Előállhat ugyanis olyan helyzet, ha egy bíró pl. folyamatosan csak a nehéz megítélésű, jelentős időigényességű költségvetési csalásokkal foglalkozna, ami bizonyos idő elteltével a professzionalitás mellett kiégést, beszürkülést is előidézhet. Szükséges ezért itt is az egyensúlyra törekvés, az emberekre való odafigyelés. A jól átgondolt, kompetenciákra, egyéni irányultságokra, szakképesítésekre odafigyelő és természetesen az ügyek érkezési mutatójához igazított ügyelosztás ugyanis az egyik legnagyobb lehetőség egy vezető kezében.

Ehhez kapcsolódik az az elgondolás is, hogy nagyobb jelentőséget szeretnék tulajdonítani a központi járásbírószágon dolgozó, speciális szakmai ismeretekkel és évtizedek alatt megszerzett nagy gyakorlattal rendelkező bíró kollégák szaktudása kiaknázásának. A vidéki járásbírószágoknak egészen biztosan könnyebbé tehető lenne például, ha az ottani gyakorlatban ritkábban előforduló, de médiaérdeklődésre számot tartó nagyobb volumenű közlekedési bűncselekmények tárgyalására ilyen nagy tapasztalatú bírót rendelnének ki Miskolcra. Nyilván nem az ittas járművezetés vétségére gondolok, hanem olyan bűncselekményekre, mint például halálos közúti baleset gondatlan okozásának vétsége vagy halálos tömegszerencsétlenséget eredményező közúti baleset okozásának vétsége, amik igenis igénylik a nagy gyakorlatot, a specializált szaktudást. A jelenlegi csökkenő ügyérkezés mellett úgy gondolom, hogy az ilyen, egy-egy ügyre való kirendelés a miskolci kollégák számára sem lenne túlzottan megterhelő, ugyanakkor a törvényszék érdekében hasznosíthatnák a meglevő szaktudásukat.

Emellett fontosnak tartom az átszignálások számának a csökkentését.

Nem jó, ha egy kirendelés – és itt nem csak a fent vázoltira, hanem akár a tartós kirendelésre is gondolok - az indoka lehet annak, hogy a bíró a korábbi álláshelyén folyamatban levő ügyeitől automatikusan megszabadulhasson. Ha a kirendelés a referáda részbeni megtartásával történik, akkor egyértelmű, hogy nem az új ügyeket kell megtartani és az előregedettektől kell megszabadulni, hanem fordítva. Nem feltétlenül kollegiális magatartás és nem is az időszerű ítélkezés irányába hat, ha egy bíró úgy kap meg egy ügyet, hogy az már 2 év körüli pertartamú. Arról nem is beszélve, hogy az ügyfelekben sem a stabil, kiszámítható ítélkezés képét mutatja, ha úgy kell elfogadni egy ítéletet, hogy a teljes bizonyítást más bíró vezette le, mint aki a végkövetkeztetést levonja. Ez mindenképpen kerülendő, ezért kiemelt figyelmet kívánok fordítani a kirendelések esetén arra, hogy az elhúzódó pertartamú ügyeket az a bíró fejezze be, akinél addig folyt.

A cél tehát egyértelműen az eddig az időszerség területén elért eredmények megtartása, illetve az 5 éven túli pertartamú ügyek számának radikális csökkentése, néhány éven belül a számuk megszüntetése.

A szakmaiság színvonalának további növelése indokolja a jól bevált járásbíróági szakmai értekezletrendszer folytatását, ahol a kollégiumvezető jelenléte, a felmerülő vitatott jogalkalmazási kérdések tanácselnöki értekezlet, vagy végső soron kollégiumi ülés elé tárása és a megszületett ajánlások csoportvezető útján a járásbíróági szintre való azonnali visszacsatolása garantálja a szakmai színvonal fokozását.

Indokolt megtartani a hatályon kívül helyezett ítéletek, végzések anonim módon történő ismertetését, a tapasztalatok levonását időről-időre úgy a bírói mind a titkári értekezleteken.

Csoportvezető-helyettesként és csoportvezetőként is mindig nagy hangsúlyt fektettem arra, hogy az általam szervezett szakmai értekezletekre a megye összes titkára és azonos ügyszakos bírója kapjon meghívást. Mindig külön örömmel töltött el, ha a vidéki járásbíróágokról el is jöttek a megszólított kollégák, mert így több problémára derülhetett fény, több szemszögből is át tudtunk beszélni dolgokat. Ugyanígy azt is fontosnak tartottam, hogy a szakmai értekezletekről készített összefoglaló anyagokat – a vidéki járásbíróági elnökök útján – minden kollégának eljuttassam. Ezen esetleges kinevezésem esetén sincs szándékomban változtatni, azzal, hogy a szakmai értekezleteknél szívesen bevezetném a vidéki kollégák skype útján való csatlakozási lehetőségét. Fontos ugyanis, hogy az egy ügyszakban, hasonló problémafelvetések között ítélezők, hasonló válaszokat kapjanak a kérdéseikre és senki ne érezze úgy, hogy a gondjával, problémájával magára maradt csak azért, mert egy kisebb szakmai közösségben ítéleznek.

Ugyanakkor - elismerve persze az értekezletek fontosságát is – tudom azt is, hogy a négy szemközti beszélgetés gyakran hatékonyabb, mint a csoportos megbeszélések.

Csoportvezető bíróként számtalan esetben beszéltem át egyes ügyeket a hozzám forduló bírókkal, titkárokkal, dolgoztunk ki a kollégákkal együtt lehetséges megoldási módokat, értelmeztük közösen a vonatkozó jogszabályhelyeket. Minden alkalommal úgy éreztem, hogy az ilyen koncentrált, célzott segítség az, ami valóban hasznos. Fontos tehát minden szinten a szakmai vezetés jelenléte és elérhetősége, ezt erősíteni kell.

Mivel jelenleg a törvényszék valamennyi bírója kérdéseivel akár áttételesen akár közvetlenül, de végső soron a kollégiumvezetőknél áll meg, - ami helyes és jó, hiszen a törvényszék szakmai vezetőjének legfontosabb feladata kell, hogy legyen a szakmaiság egy mederben tartása és erősítése - a tőlem telhető minden módon támogatni fogom a Miskolci Törvényszéken a polgári kollégiumvezető-helyettes bírói álláshely betöltését annak érdekében, hogy a polgári kollégiumvezető úr a felszabaduló idejében könnyebben legyen elérhető a szakmai segítséget kérő bíró kollégák számára. Ez a büntető kollégium esetében már megoldott kérdés, hiszen kinevezett helyettese van a kollégiumvezető úrnak.

Különösen azért tartom ezt fontosnak, mert forszírozni kívánom mindkét kollégium esetében, hogy a vezetőik kapcsolattartása a vidéki járásbíróágok bíróival, titkáraival – akár a kollégiumvezetők, akár a helyetteseik útján - de aktívabb, és személyesebb legyen, mint jelenleg.

VII.

EMBERI ERŐFORRÁSOK OPTIMÁLIS KIHASZNÁLÁSÁVAL KAPCSOLATOS TERVEK

A törvényszék létszámhelyzetét már bemutattam, jelentősebb változások szerencsére nincsenek. A létszám stabil, még mindig biztonságot nyújtó.

Kiemelt cél a munkaerő megtartása és a meglevő munkaerővel való legoptimálisabb gazdálkodás úgy Miskolcon, mint a törvényszék területén működő valamennyi járásbírószágon és a törvényszékeken egyaránt. Igaz ez nemcsak a bírói karra, hanem az igazságügyi alkalmazottakra is.

Nem szeretném, ha bárkinek azért jutna eszébe távozni a szervezetből, mert úgy érzi, sose hallgatták meg őt mit szeretne és a személyét érintő személyzeti döntést sose magyarázták el neki.

Nyilván egy törvényszéki elnök nem „aranyhal”, aki képes valóra váltani mindenki három kívánságát. De hiszek abban – mert az eddigi 46 évem ezt igazolta, - hogy van az a hang, létezik az a stílus, ami segítségével mindenki megértheti és elfogadhatja az őt érintő – akár per pillanat kényelmetlen helyzetet eredményező – döntést is, ha ezt kívánja a szervezeti érdek. Ennek a légkörnek a megteremtése az elsődleges, fenntartása pedig folyamatos célom lesz.

A törvényszékeken a tavalyi év folyamán új szervezeti egységek (csoportok, osztályok, főosztályok) jöttek létre. A működésük hatásvizsgálata nélkülözhetetlen. Kinevezésem esetén az új egységeknél összehasonlító vizsgálatot készülok elvégezni egy évnyi teljes működést követően az előző évvel összevetve, hogy kiderüljön, az új szervezeti forma mennyiben váltotta be a korábbi törvényszéki elnök úr hatékonyság-növeléshez fűzött terveit.

Emellett persze indokolt áttekinteni a törvényszék valamennyi szervezeti egysége (kezelőirodák, leíró irodák stb.) munkaterhét, a létszámadottságokat és ezek összevetése után lehet – amennyiben egyáltalán szükséges – a racionalizálás érdekében a megfelelő személyzeti jellegű döntéseket meghozni. Ezek mind a rövidtávú céljaim közé tartoznak.

Ugyancsak rövidtávú célom a fentiekbe beleértve a miskolci járásbírószági kezelőirodák (polgári, peren kívüli, büntető, végrehajtási és szabálysértési iroda) mindenre kiterjedő, alapos munkatehermérése, hogy kiderüljön van-e átcsoportosítható munkaerő.

A bemutatott statisztikai adatokból is kiderül, hogy járásbírószági szinten az érkezés legnagyobb terhe a szabálysértési és a végrehajtási ügyszakra hárul. Azonban még a két érkezés között is óriási a különbség, hiszen szabálysértésbe a központosításra és az általános hatóság megváltozására figyelemmel havonta kb. 2000 db új ügy érkezik, van, hogy több. Persze a statisztika szempontjából a legfontosabb dolog az, hogy ebből a bírósági titkárok mennyit fejeznek be, de ezért írtam a pályamű elején, hogy vannak problémák, amiket a központi igazgatás már nem lát, azokat a helyi vezetésnek kell észlelni és megoldani. Ez ebben az esetben például ott kezdődik, hogyan képes ezt a mennyiségű érkezést az iroda naprakészen úgy feldolgozni, hogy a befejezés már csak a titkárokon legyen számonkérhető.

Rövidtávú tervem ezért – a járásbírószá elnökasszonyával együttműködve – a szabálysértési iroda szervezeti átalakítása és szükség esetén létszámának növelése.

Jelenleg a kezelőirodában 7 igazságügyi alkalmazott végzi a kb. 40 ember által beküldött iratok iktatását úgy, hogy emellett ügykezelési és ügyfélfogadási feladatokat is ellát. A mellettük felállított leíró irodában 5 igazságügyi alkalmazott dolgozik, akik feladata az átváltoztatások ügyintézése (mellőző végzések, tájékoztató- és átváltoztató végzések generálása, kiadása, feltöltése, BIIR-ben való rögzítés) emellett besegítenek a szabálysértési tanácsoknak és a kezelőirodának az el-el csúszó iktatásba. Ez így nem kellően hatékony. Felmérést igényel, hogy melyik részfolyamat, melyik dolgozónak megy könnyebben és gyorsabban és a munkaerő elosztását eszerint indokolt elvégezni.

Az iroda átalakítása a hatékonyság fokozása érdekében ugyancsak előzetes felméréseket, tervezést igényel, de elképzelhetőnek tartok például egy olyan megoldást, ahol működik változatlanul a kezelőiroda kb. 10 fővel (ügykezelés, ügyfélfogadás, irattározás feladatai), és közülük kerül ki kétheti váltásban az az 5 fő, akik egy külön iktató irodában csak az iktatás monoton feladatát látják el. Ennek a beosztásában szerepet kaphat az egyéni vállalás, a kompetenciák, de ez nyilván az irodavezető feladatát képezné. Emellett változatlanul meg kell, hogy maradjon a szabálysértési leíró iroda is legalább 5 fővel, akik a fent részletezett feladataikkal az érkezés kb. 80 %-át kezelik jelenleg is.

Ez az átalakítás nyilván helységigénnyel és legalább plusz 2 fő munkaerő átcsoportosításával is járna, de véleményem szerint a jelenlegi megnövekedett érkezés biztonságos kezeléséhez és a várt befejezések eléréséhez nélkülözhetetlen.

Ugyancsak problémás, hogy jelenleg nincs minden szabálysértési titkárnak önálló jegyzője, ezt minél hamarabb korrigálni kell. Tudom, hogy Miskolcon a végrehajtási titkárok is jegyző nélkül dolgoznak, de hála a végrehajtási leíró irodának és a titkárok nyitottságának a GlobalSpeech rendszer alkalmazására, valamint annak, hogy civilisztikai ügyszakban a jegyző jelenléte a tárgyaláson nem kötelező, az ügyszak enélkül is szépen teljesít, ezért a nemperes ügyszakok közül szabálysértés emberállományának a pótlása az elsődleges feladat.

A bírósági titkárok képzése mindkét ügyszakban folyamatos, mint ahogy a szakmai munkavégzésük ellenőrzése is. A civilisztikai terület prognosztizálható ügyérkezés-növekedése pedig ismét a végrehajtási ügyszak érkezés számának növekedését vetíti előre, ezért ennek folyamatos monitorozása indokolt. A növekedés elindulásának első jeleinél visszaállítani tervezem a végrehajtási ügyintézői státuszt a Miskolci Járásbíróságon is, a titkárok további munkateher-emelkedésének megakadályozása érdekében.

A jelenlegi veszélyhelyzet egyik nagy profitja, hogy a bírósági titkárok – mind a civilisztikai, mind a szabálysértési ügyszakban - el lettek látva olyan informatikai eszközökkel, amik lehetővé tették az otthoni munkavégzésüket. A titkárok éltek is az élet adta nagy lehetőséggel és bebizonyították, hogy megfelelő szervezés mellett közel olyan hatékonyan tudnak még így is dolgozni, hogy körülöttük nem egy esetben kisgyermek is otthon voltak, mint a bírósági épületben. Mivel a veszélyhelyzet megszűnése után a gyermekeik már a megfelelő intézményekben lesznek napközben, várható, hogy a távolról végzett munka ugyanolyan, vagy akár nagyobb hatékonysággal is működhet, mint a jelenleg zsúfolt szobákban történő elhelyezés mellett kifejtett munka.

Úgy gondolom ezért, hogy nincs akadálya annak, hogy valamennyi bírósági titkár a veszélyhelyzet megszűnését követően is részesüljön az otthondolgozás kedvezményében legalább hetente egy napon. Ennek a bevezetése – a megfelelő garanciák beépítése mellett - ugyancsak rövidtávú terveim között szerepel.

Szintén rövidtávú tervem a bírósági ügyintézők számának, feladatainak, leterheltségének feltérképezése. Nagy számban dolgoznak a szervezetben igazságügyi ügyintézői végzettséggel rendelkező munkavállalók, nem mindenki a végzettségének megfelelő munkakörben. Van, aki végzettsége ellenére még nem nyert kinevezést, de büntető ügyszakban gyakran előfordul az is, hogy kinevezett bírósági ügyintéző jegyzői feladatok ellátására kényszerül.

Szükséges emellett a vidéki járásbíróságok igényeinek is a felmérése az esetleges további ügyintézői státuszok iránt és persze a munkavállalók egyéni ambícióinak vizsgálata is ahhoz, hogy a munkaerő optimalizálása ezen a területen is megtörténjen.

2019. évben bár összetételében változott, de nem bővült az informatikai végzettségű munkavállalók száma a szervezetben. A veszélyhelyzet miatt előtérbe kerülő elektronizáció ismét felveti azt a kérdést, hogy elegendő-e ennyi informatikus a törvényszékre, illetve, hogy az itt dolgozó kollégák rendelkeznek-e a jelen helyzetben előtérbe kerülő kompetenciákkal, vagy ezen a területen indokolt esetleg a képzésük. Ezt nagyon fontosnak tartom. Hiába rendelkezik ugyanis valaki nagy speciális szaktudással, ha személyiségéből kifolyólag nem alkalmas arra, hogy az informatikában járatlan vagy kevésbé járatos bírókat, titkárokat folyamatosan kalauzolja, vezesse. Mivel ez a rendkívüli módon felpörgő digitalizáció mind a bírókat, mind pedig az igazságügyi alkalmazottakat számtalan új kihívás elé állítja, a legfontosabb elvárt kompetencia az Informatikai Főosztály dolgozóitól a bíróság informatikai rendszereinek profi szintű ismerete mellett a gyors, egyben türelmes reagálás képessége.

Tudatosítani kell, hogy a törvényszék legfontosabb munkavállalói a bírók. Nélkülük nincs ítélkezés. Ehhez a bíróktól magas szintű, folyamatosan fejlesztett jogi ismeretekre, és kiapadhatatlan hivatástudatra van szükség. Meg természetesen nyitottságra az új dolgok, új megoldások iránt.

De a bíró nem informatikus. Nincs ilyen irányú szakképzettsége és lássuk be egészen mostanáig a magas szintű felhasználói ismeretek nélkül is kiválóan elítélkezett bárki. Ezért nem is elvárható, hogy néhány hónap alatt zökkenőmentes átállással profi informatikai felhasználóvá váljon az ember.

Az viszont igenis elvárható, hogy elkövessen mindent az újdonságok befogadása érdekében, proaktívan álljon a digitalizáció kínálta új megoldási lehetőségek felé, és a háttérben álló empatikus, profi és gyorsan reagáló informatikusok szaktudásával felvértezve helyt álljon az új körülmények között is.

Ezért középtávú terveim között szerepel az Informatikai Főosztály dolgozói leterheltségének vizsgálata és a rendelkezésre álló munkaerő optimális kihasználása, szükség esetén a továbbképzése, mert ez – mint szükséges háttérbázis - ugyancsak nagyban hozzájárul a jelenlegi körülmények között ahhoz, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesíteni tudják.

A Közigazgatási-és Munkaügyi Bíróságok megszüntetése és a bírói kar törvényszéki bírók közé való betagozódásának levezénylése szintén az idei év egyik nagy feladata. Tudom, hogy van, aki szívesen tárgyalja a közigazgatási ügyeket, az ő helyük és jövőbeli pozíciójuk stabil. De az emberek nem egyformák, és a világ így kerek.

Felelős vezetőként ezért az egyéni irányultságokat felmérni és a személyzeti döntés meghozatala alatt mindvégig szem előtt tartani, alapvetés.

Kinevezésem esetén elsődleges feladataim egyikeként olyan alternatívákat szeretnék feltárni a közigazgatási területen nem, vagy nem hosszú ideig tevékenykedni kívánó kollégák számára is a rendes bírósági szervezetrendszerben, ami figyelemmel van az egyéni kompetenciákra, szakmai irányultságokra és természetesen a szervezeti érdekekre egyaránt. Ezek a kollégák erősíthetik pl. a törvényszék elsőfokát akár a civilisztika más területén is, esetleg kirendeléshez való hozzájárulás mellett részt vehetnek a járásbírói ügyhátralék feldolgozásában, vagy láthatnának el bírósági közvetítői tevékenységet stb.

Akut megoldandó feladat a közeljövőben a Sátoraljaújhelyi Járásbíróság nyugdíjba készülő bírónak pótlása. Jelenleg a szerencsi referádája részbeni megtartása melletti kirendeléssel erősíti a büntető ügyszakot egy Szerencsre kinevezett, de Sárospatakon lakó három gyermekes bírónő, ami nyilván csak átmeneti kényszermegoldás. Persze egy új bírói álláshely szükségességét ügyforgalmi adatokkal kell tudni alátámasztani, de egy vidéki járásbírószágon, ahol gyakorlatilag nincs több ember, büntető ügyszakban az érkezés-csökkenés ellenére is indokolt minimum 2 bíró, mivel abban az ügyben, ahol valaki korábban nyomozási bíróként eljár, később nem ítélkezhet. A megnyugtató megoldást idővel mindenképpen új bírói álláshely kiírása jelentené.

Ugyancsak kirendeléssel kerül pótlásra jelenleg a törvényszéki büntető ügyszak hiányzó emberállománya, ami kizárólag a székhelyi járásbírószágon büntető ügyszakát terheli annak ellenére, hogy a kirendelésekkel megszerezhető szakmai gyakorlat és Miskolcon végezhető munka csábítása egészen biztosan több, Miskolcon élő, de évek óta vidéki bíróságon szolgálatot teljesítő „ingázó” bírót is megérinthet. Ezeknek az igényeknek a felmérésére és folyamatos szem előtt tartására, valamint az aktuálisan felmerülő lehetőségekkel való párosítására kiemelt figyelmet szeretnék fordítani.

Szintén a rendelkezésre álló munkaerő optimális kihasználásának kérdését vetíti előre – és a büntető, valamint a gazdasági kollégiumvezetők törvényszéki elnökkel való folyamatos egyeztetését igényli - büntető törvényszéki elsőfokon a gazdálkodással összefüggő kiemelt bűncselekmények kapcsán alkalmazandó hármas tanács intézménye, ahol az ügyek elbírálásához szükséges speciális szaktudás miatt két büntetőbíró mellett egy gazdasági bíró is eljár. Mivel ezeket az ügyeket eleve több, egymást követő napra tűzik ki, addig, amíg egy ilyen nagy volumenű ügy tárgyalása folyik, a büntető bírók sem nagyon tudnak egyéb ügyben ítélkezni, ugyanakkor kiesik az ítélkezésből a gazdasági bíró is.

Jelenleg törvényszéki elsőfokon büntetősként csak 2 kinevezett bíró ítélkezik mivel dr. Horváth Mária bírónő idén nyugdíjba vonul. A hiányzó emberállomány pótlását a törvényszék vezetése kirendelésekkel oldja meg. Miskolcra 3 bíró a referádája megtartása nélkül, 1 bíró kolléga pedig a referáda részbeni megtartásával van kirendelve, ami a járásbírói büntető érkező alacsony számával indokolható ugyan, de már érezhető szignálási nehézségeket okoz. Emellett a büntetésvégrehajtási bírók is besegítenek az egyszerűbb megítélésű ügyek tárgyalásába, ami ugyancsak nagy segítség, de nem pótolja a hiányzó bírói állás helyét.

Gondolkozni kell a büntetésvégrehajtási ügyszak stabil és kiegyensúlyozott munkavégzésének biztosítása érdekében az ide szükséges munkaerő pótlásáról is. A kirendelések itt is megoldást jelenthetnek ideiglenesen, azonban amennyiben Szirmabesenyőn valóban átadásra kerül a tervezett kb. 500 főt befogadni képes büntetésvégrehajtási intézet, vagy esetleg átkerül büntetésvégrehajtási bírói hatáskörbe az összbüntetésbe foglalat, úgy az ügyek prognosztizálható növekedése miatt szükségesnek mutatkozik erre a területre is új bírói álláshely kiírása.

Kiemelt feladatommak tartom, hogy az Országos Bírósági Hivatal elnökével együttműködve a bírói álláshelyek betöltése körében is sikerüljön – úgy a szakmai, mind az emberi tényezőket szem előtt tartva - a lehető legoptimálisabb megoldásokat kialakítani a törvényszék területén.

Nagyon fontos vezetői feladatnak tartom minden területen az utánpótlás megfelelő időben történő kitermelését, a szakmai fejlődés könnyítését, a tartósan távollévők helyének határozott időre alkalmazottakkal való betöltését és a távollétról visszatérő kollégák munkába való visszailleszkedésének támogatását, illetve a hirtelen betegség miatt kieső munkaerő haladéktalan pótlási lehetőségének biztosítását.

Ez utóbbi érdekében mind a székhelyi, mind a vidéki járásbíróságokon elsősorban büntető ügyszakban, ahol a tárgyaláson kötelező a jegyzőkönyvvezető jelenléte, indokolt megvizsgálni, hogy milyen garanciái vannak meg per pillanat a betegség miatt egyik napról a másikra kieső jegyző pótlásának. Jelenleg a törvényszék másodfokán dolgozó büntető tanácsok mellett 1 jegyző és 1 ügyintéző van beosztva, így elméletileg a jegyzőkönyvezés helyettesítése tanácson belül megoldható.

Elsőfokon azonban úgy a büntető, mind a szabálysértési ügyszakban az 1 bíró - 1 jegyző beosztás működik, ami addig garantálja csak a problémamentes munkavégzést, amíg mindenki egészséges. Ahol ez nincs biztosítva, és pusztán ad-hoc jelleggel ugrik be az egyik jegyző a másikat helyettesíteni, ott mindenütt indokolt a helyettesítés rendszerének a kidolgozása akár a gépelni tudó irodai dolgozók, akár a büntető ügyszakban is jártas bírósági ügyintézők stb. bevonásával. A jegyző-helyettesítés átlátható és megnyugtató rendszerének a kidolgozása véleményem szerint alapvető. A Miskolci Járásbíróságon dolgozik ugyan egy bírósági ügyintéző jegyző-koordinátor feladatkörben, de elképzelhető, hogy ez a feladat is kiváltható lenne az előre rögzített beosztás szerinti helyettesítési renddel, aminek átgondolását és bevezetését ezért a rövid távú célok között tartom számon.

Azt szeretném elérni, hogy minimalizálásra kerüljön a lakóhelytől eltérő városban szolgálatot teljesítő bírók és titkárok száma. Persze nincs két egyforma eset, de törekednék arra, hogy a hozzám az ilyen helyzetek megszüntetése iránti igénnyel forduló kérésének – lehetőségeim adta keretek között - eleget tegyek.

Azt egészen biztosan tudom, hogy magas színvonalú profi munkát elvárni, csak testileg-lelkileg kiegyensúlyozott, elégedett, nyugodt emberektől érdemes. Nagyon fontosnak tartom a megelőző egészségügyi szűrővizsgálatok szervezését és a rekreációt egyaránt. Nyilván erre a legnagyobb lehetőséget a munkán kívüli szabadidő kínálja, de ha valamit meg lehet szervezni akár munkahelyen is úgy, hogy munkaidőkiesést alig vagy egyáltalán nem okoz, akkor azt mindenképpen támogatom.

Középtávú terveim között szerepel ezért a Miskolc, Dózsa György úti épület jelenlegi vendégszobájának a funkcióváltása. Úgy gondolom, hogy kiürítés és felújítás után alkalmas helyiség lenne pl. olyan rekreációs szoba kialakítására, ami helyet adhatna a hét bizonyos napjain a munkaalkalmassági vizsgálatok lebonyolításának, esetleg időnként egy-egy szervezett masszázsnak vagy bármilyen 10 fő alatti tornaórának.

Úgy tudom, évek óta van igény a munkaidőn túl induló aerobik órákra, amiket a sportolni vágyók jelenleg a folyosón kénytelenek tartani, de én magam is vettem már részt a bíróságon tárgyalóteremben megtartott jógaórán is, ami lássuk be, elég méltatlan dolog. Ha kialakításra kerülne a rekreációs szoba, úgy ott kulturált körülmények között lenne mód felfrissülni,

sportolni az erre vágyó kollégáknak. A munkaalkalmassági vizsgálat épületbe való behozása pedig jelentősen komfortosabbá tenné a munkavállalók számára ennek az évente fennálló kötelezettségnek a teljesítését.

Még egy régi gondolatról szeretnék ebben a témában szót ejteni. Már évekkkel ezelőtt is felmerült, hogy lenne igény a szervezetben a betegség miatt tartós távollétre kényszerülő kollégákról való gondoskodásra éppúgy, mint a nyugdíjba vonult kollégákkal való időnkénti kapcsolattartásra. Egy-egy rövid látogatás megszervezése, igény szerinti kisebb ajándék küldése, segítség felajánlása stb. fokozhatja az összetartozás érzését és meggyőződésem, hogy javítani képes a jelenlegi hangulatot is.

Ezért kinevezésem esetén azon leszek, hogy az OBH támogatását megnyerjem annak a tervnek a valóra váltásához, hogy a törvényszék létrehozzon egy olyan nonprofit szervezetet (pl. alapítvány), ami a közhasznúvá válását megelőzően az alapítói vagyonból és az esetleges adományokból, azt követően pedig a reményeim szerint felajánlandó adók 1 %-ából finanszírozni tudná az ilyen jellegű közérzetjavító tevékenységet.

VIII.

TÁRGYI, PÉNZÜGYI ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ GAZDÁLKODÁS

A bíróságok elvárt színvonalú működéséhez a tisztséghez méltó infrastruktúra megléte elengedhetetlen.

Bírósági épületek a Miskolci Törvényszék illetékességi területén (a 2018. évi törvényszéki elnöki beszámoló adatai alapján)

épület	használat	alapterület/ négyzetméter	építés ideje/ év	eredeti rendeltetése	tárgyalók száma
Miskolc, Dózsa György úti épület	saját	9689	1899	bíróság	37
Miskolc, Fazekas úti épület	saját	4177	1912	nem bírósági célra épült	10
Miskolc, Szepessy utca	bérlet	990	1990-es évek vége	irodaház	1
Encsi Járásbíróság	saját	768	1963	pártingatlan volt	3
Kazincbarcikai Járásbíróság	saját	1969	2008	bíróság	6
Mezőkövesdi Járásbíróság	saját	1050	1912	bíróság	3
Ózdi Járásbíróság	saját	1255	1992	bíróság	6
Sátoraljaújhelyi járásbíróság	saját	3147	1972	pártingatlan volt	4
Sátoraljaújhely, Pipa utcai szolgálati lakás	saját	74	nem ismert	lakás	0

Szerencsi Járásbíróság	saját	1080	1907	bíróság	5
Szikszói Járásbíróság	saját	1227	1928	bíróság	2
Tiszaújvárosi Járásbíróság	saját	1048	2001	bíróság	3
Mályi Üdülő	saját	237	nem ismert	vendégház	0

Az utóbbi évek központi pályázatainak segítségével (Jablonszky program, Wágner Gyula terv) a Miskolci Törvényszéknek is sikerült folyamatában részben felújítani, karbantartani az épületeit. A folyamat azonban korántsem ért véget. Elég az épületek építési idejére pillantani, hogy az ember el tudja képzelni a folyamatosan szükségessé váló felújítások sorát még akkor is, ha az építésük óta azért voltak befejezett nagyfelújítások is. A Mezőkövesdi Járásbíróságot 2002-ben, a Szikszói Járásbíróságot 2010-ben, a Szerencsi Járásbíróságot 1998-ban felújították ugyan, de jelenleg 2020-at írunk így a szikszói beruházás óta is eltelt már tíz év.

A legegésőbb szükség a Sátoraljaújhelyi és az Encsi Járásbíróságnál jelentkezik a felújításra, korszerűsítésre, de a Miskolci Törvényszék és a területén működő járásbíróságok mindegyikén folyamatosan szükség van karbantartási, felújítási munkálatok elvégzésére a folyamatos használatból adódóan.

A Miskolc, Dózsa György úti épület állapota ugyancsak minimális szinten biztosítja a működéshez szükséges feltételeket. A dolgozószobák szűkösek, a kezelőirodák zsúfoltak, a hőszigetelés hiányos, az ablakok sok helyen nem illeszkednek, az irattározási lehetőségek a végét járják. A bútorzat cseréje elindult, de még mindig sok szobában és a kezelőirodáknak cseréje szorul.

Az elektromos rendszer műszaki felülvizsgálata, kapacitásbővítési lehetőségek felmérése ugyancsak elengedhetetlen úgy a törvényszék épületében, mint a vidéki járásbíróságokon. Ez lenne az egyik feltétele ugyanis a régóta vágyott – legalább minimálisan a tárgyalótermekre koncentrált – klimatizálásnak.

A Mályi üdülő állapota is elavult, a szobák nem komfortosak. Pedig teljes felújítás (fűtési rendszer kiépítése, hőszigetelés, nyílászárók, tető felújítása, festés, szobák komfortosabbá tétele, több mosdó kialakítása stb.) esetén – tekintettel arra, hogy az elhelyezkedése, fekvése jó – jóval nagyobb kihasználtságú is lehetne.

A törvényszéki elnöki beszámoló részletesen bemutatja, hogy 2019. évben milyen fejlesztést, milyen forrásból sikerült kivitelezni és mi az, ami még nem megoldott, ezt itt nem részletezem.

Tudom, hogy a dolgozói elégedettség szempontjából is nagyon fontos a megfelelő munkakörülmények biztosítása, ugyanakkor az ügyfelek szemében is előidézhethet egy jó karban levő, szépen berendezett, tiszta, kulturált épület a bíróságok tekintélyének növelését. Az ügyfeleknek sem mindegy, hogy milyen aulába lépnek be, hol kell várakozni, tiszták-e a falak, van-e lehetőség leülni, van-e a közelben és ha igen, milyen állapotú mosdó és nem utolsósorban tekintélyt sugárzó közeg veszi-e körül a tárgyalóteremben vagy egy elkopott bútorzatú, becsukhatatlan ablakú, pergő vakolatú terem.

Kinevezésem esetén elsődleges célom annak a már régóta dédelgetett álomnak a gyakorlati megvalósításához való aktív hozzájárulás, hogy a hivatalban töltendő éveim alatt a Miskolci Járásbíróság olyan új épületbe tudjon költözni, ami a XXI. század minden igényének és követelményének megfelel.

Ameddig ez a terv nem lép a megvalósítás fázisába, addig is a pályázati lehetőségek folyamatos figyelése és kihasználása, esetleges saját források és az OBH-tól igényelt támogatások felhasználásával igyekezni fogok a szükséges háttérét előteremteni a jelenlegi infrastruktúra felújításának, karbantartáshoz szükséges kivitelezéseknek. Mindez persze igényfelmérést és fontossági sorrend felállítását igényli.

Azt is tudom – mind személyes tapasztalatból, mind pedig a hozzám eljutó jelzésekől egyaránt, - hogy milyen parkolási nehézségekkel küzdenek a miskolci épületben szolgálatot teljesítő kollégák. Gyakorlatilag az épület környékén való ingyenes parkolási lehetőség rendkívül szűkös, alig pár autó számára elérhető, ugyanakkor az épület belvárosi elhelyezkedéséből adódóan a fizetős parkolási lehetőség majdnem a legmagasabb árú zónába esik. A helyzet megoldási alternatíváinak a kidolgozása és a kivitelezés (akár parkolóbérlet-hozzájárulás biztosítása, akár az ingyenes parkolási lehetőségek bővítése stb.) érdekében az Országos Bírósági Hivatallal való együttműködés olyan sürgető feladat, amit rövidtávú céljaim között tartok számon.

Ám vannak ezen túl olyan munkálatok is, (pl. a Miskolc, Dózsa György úti épület harmadik emeletén a nyári időszakban rendkívül napos folyosói ablakok árnyékoló fóliával való ellátása, vagy dolgozósobákban a kijáró parketták visszaragasztása stb.) amik kivitelezése inkább az egymásra való odafigyelésről, mint a szükséges forrás meglététől függ. Ezek megvalósítását is folyamatosan szem előtt tartanám.

Középtávú terveim között szerepel emellett a volt „Talár” helyén jelenleg létező bútorraktár funkcióváltása is. Teljesen indokolt az a hozzám is eljutó munkavállalói igény, hogy újból munkahelyi étteremként, vagy legalábbis minőségi büféként funkcionáljon ez a helység.

2019. október 11. napján kelt az Állami Számvevőszék által készített 2018. évi zárszámadás és Magyarország 2018. évi központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről készített jelentés. Ez az alkotmányos fejezetek intézményei kapcsán általánosságban rögzítette, hogy azok – így a bíróságok és azon belül a Miskolci Törvényszék is – a bevételekkel és a kiadásokkal szabályszerűen számoltak el.

Mindezt megerősítette a törvényszéki elnökhelyettes pénzügyekre is vonatkozó 2019. évi beszámolója, amiből ugyancsak látható, hogy törvényszékünk 2019. évben megfelelő szinten gazdálkodott, likviditási problémák nem adódtak az alaptevékenység feltételeinek biztosítása, annak gazdasági háttere megoldott volt.

Az optimális tárgyi eszközök biztosítása érdekében a törvényszék eddig is folyamatosan fejlesztette az informatikai eszközparkját, ezzel magam is nagyban egyetértek, támogatva azt, de csak és kizárólagosan a legmagasabb szintű informatikai biztonságot szem előtt tartva.

Fentiek alapján a gazdálkodással, tárgyi, pénzügyi erőforrásokkal összefüggésben hosszútávú célként a Miskolci Járásbíróság új épületének megvalósítását, míg folyamatos tervként valamennyi jelenleg használt épület vonatkozásában - a takarékos gazdálkodás szem előtt tartása mellett - a felújítási igények folyamatos feltérképezését, a prioritások meghatározását, a

kiírt pályázatok folyamatos nyomon követését, az azokon való részvételt és az OBH-val való szoros együttműködést érdemes kitűzni ezen a területen is.

IX.

BÍRÓSÁGHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS EGYSZERŰSÍTÉSE, A BÍRÓSÁGI KOMMUNIKÁCIÓ

A téma fontossága megkérdőjelezhetetlen. Én abban hiszek, hogy ha egy szervezet tevékenysége az ügyfelek számára átlátható, a szervezet könnyen elérhető, az nem egy „külön világ”, akkor az növeli annak társadalmi elfogadottságát, javítja a társadalmi megítélését.

Bár a társadalmi megítélés javításának említésével kezdtem a téma bevezetését, korántsem ez az a cél, amit mindenáron el kellene a bíróságoknak érni.

Az igazságszolgáltatásnak nem az a feladata, hogy szerethető, szimpatikus szervezet legyen – ez egyébként is egy elérhetetlen idea, hisz akit elítélnek, vagy aki pervesztes lesz, az nem fogja szeretni a döntés hozóját – hanem hogy olyan kiegyensúlyozott, sziklaszilárd szakmai alapokon nyugvó ítéletek lássanak napvilágot, amik nem kérdőjelezhetők meg semmilyen szempontból. Ezért minden egyes szakmailag megalapozott ítélet a társadalmi elfogadottság egy-egy építőköve, és így végső soron visszahat az egész szervezetre.

A bíróság kifelé irányuló kommunikációjának tehát az ítélet és annak indokolása a lényege. Vannak persze olyan esetek, amikor elvárt a bíróság elnökének a megszólalása (pl. a bírósági szervezet változásairól, a szervezetben bevezetett újdonságokról, elért eredményekről stb.) vagy a sajtószóvivő nyilatkozata a közérdeklődésre számot tartó ügyekről esetleg a kollégiumvezetők sajtó előtti megnyilvánulása egy-egy szakmai kérdésről, de a legfontosabb üzenet az, amit a bírósági döntés indokolásában kifejt. Ezért kell az ítéleteknek közérthetőnek, logikus felépítésűnek, követhetőnek lenni, hogy a konkrét jogviták elbírálásán túlmutató szerepüket is betölthessék.

A bíróság ügyfelek általi elérhetősége az utóbbi években sokat javult. A kialakított internetes felületek (akár a birosag.hu, akár a miskolcitorvenyszek.birosag.hu) számtalan információt, elérhetőséget, tájékoztató anyagot tartalmaznak, amikhez az állampolgárok könnyedén hozzáférhetnek.

Kinevezésem esetén folyamatos feladatombként tartanám számon a bírósági honlap naprakészségének ellenőrzését éppúgy, mint annak a figyelemmel kísérését, hogy a belső kommunikációt irányító intranetes felület is mindig a legaktuálisabb szakmai információkat, anyagokat, közéleti eseményeket közvetítse a kollégák részére.

Írtam már arról, hogy a bíróságról az ügyfelekben kialakult képzet befolyásolja az, hogy milyen fizikai közeg az, ami itt körbeveszi őket, milyen egyszerű vagy bonyolult a szervezet elérése, de nem szabad megfeledkezni arról sem, hogy a bíróság képviselőivel való közvetlen kapcsolat, legalább ennyire sokat nyom a latba. És itt bíróság képviselője alatt kivételesen nem a bírókra vagy a vezetőkre, hanem a kezelőirodai dolgozókra és a bírósági fogalmazókra, ügyintézőkre gondolok, akik egy-egy ügyfélsegítő alkalmával, vagy a kezelőiroda ügyélfogadási idejében első körben kerülnek kapcsolatba az ügyfelekkel.

Rövidtávú tervem, hogy a kezelőirodák munkavállalói és a bírósági fogalmazók, ügyintézők is részesedjenek időről-időre asszertív kommunikációs oktatásban annak érdekében, hogy

megvalósulhasson az a hosszabbtávra kitűzött cél, miszerint a bírósági kezelőirodákban és az ügyfélszolgálatokon csupa olyan ember dolgozzon, aki képes az aktuális probléma megértésén túl úgy hatékony megoldást találni és azt kivitelezni, hogy mindeközben nyugodtan, segítőkészen kommunikálni.

Emellett rövidtávú céljaim között szerepel annak a megvalósítása is, hogy valamennyi járásbíróság által szervezett ügyfélszolgálatra időpont legyen foglalható a Miskolci Törvényszék internetes honlapján keresztül is. Szeretném ugyanis az ügyfélszolgálatokon tapasztalt várakozó ügyfelekkel zsúfolt folyosókat végleg megszüntetni, ehhez pedig az szükséges, hogy vége legyen a helyi sorszámosztásnak, esetleg a sorszám nélkül, „csak ügy” betérő ügyfelek fogadásának és mindenki csak az általa előre lefoglalt időpontra érkezzen.

Mivel jelenleg pl. Miskolcon telefon útján is lehet időpontot foglalni, ezt érdemes megtartani és ez egészülne ki az internetes foglalási lehetőséggel.

Így az ügyfélfogadás jelentősen kulturáltabb körülmények között zajlana, nem lennének órákon át állva várni kényszerülő ingerült ügyfelek és nem utolsó sorban minden fogalmazó és ügyintéző már az ügyfélfogadás előtti napon látná, hogy hányan és milyen ügyekben jönnek hozzá, így lehetősége lenne előre felkészülni, ami egyértelműen emelné a szolgáltatás szakmai színvonalát. Pontosan tudom, hogy a telefonos időpontfoglalás miatt ezt a lelkiismeretesebb fogalmazók, ügyintézők most is megteszik, de ha a sorszámosztás és a spontán betérés megszűnik a törvényszék minden járásbíróságán, úgy az előre történő felkészülési lehetőség a kisebb bíróságok munkavállalói számára is elérhető, sőt elvárt lesz.

Még a külső kommunikációnál maradva, indokolt átgondolni a sajtószóvivők feladatát, helyzetét. Jelenleg a törvényszéken két sajtószóvivő és egy sajtótitkár dolgozik a Sajtóosztályon, ami létszámot tekintve megfelelő és szükséges is, emellett sajtómegbízotti hálózat is működik, a hírértékű perekről való tudósítások naprakészségének biztosítása céljából.

A magunkról sugárzott külső kommunikációnak helyesen két irányúnak kell lennie. Egyrészt közvetíteni kell a bírósági rendszer jelentősebb szervezeti újításait, számot kell adni a szervezet magas szintű, folyamatosan stabil tevékenységéről, és szakmai tájékoztatást kell adni a jogkeresőknek akár az anyagi, akár az eljárásjog jelentősebb változásairól.

Másrészt – gyorsan és lényegre törően - ki kell elégíteni a közvélemény érdeklődését a sajtóvisszhangot kiváltó ügyek kapcsán. Mivel a közvélemény érdeklődése jelentősen nagyobb százalékban fordul a törvényszéken tárgyalt büntetőügyek felé, ezért az ügykiosztás megkönnyítése céljából és mindenféle összeférhetetlenség elkerülése érdekében indokolt, ha a büntető ügyekben nem törvényszéki, hanem járásbírósági büntetőbíró nyilatkozik. Az ennek megfelelő sajtószóvivők közötti munkamegosztás kialakítását és folyamatos ellenőrzését kiemelt, folyamatos feladatként tartom majd számon.

A törvényszék az elmúlt években valamennyi országos program részese lett. Nagy érdeklődés övezte eddig is a Nyitott Bíróságok programot, amit indokolt folytatni a jövőben is – kiemelten megcélozva a középiskolák utolsó két évfolyamát – annak érdekében, hogy a program célja, úgymint az alapvető jogi ismeretek átadása összekapcsolódhasson egy másik fontos dologgal, ez pedig a pályaválasztás előtt állók orientálása a bírói hivatás felé.

Megteremtettük a bírósági közvetítés, a tanúgondozás személyi és tárgyi feltételeit. A tanúgondozás bevált gyakorlatán nem szükséges változtatni, de a közvetítés, mint elterelési

megoldás a mai napig nem kellően kihasznált, ráadásul érkezésmérséklődést is mutat az eleve nem nagy számú mutatóból.

2017. évben a törvényszékre még 138 db. mediációs ügy érkezett, 2018. évben az érkezés már csak 52 db. ügy volt 2019. évben pedig összesen 65 db ügy érkezett. Ez tehát 2017. évhez viszonyítottnak 52,9% mértékű érkezés-csökkenést jelent. Tudom, hogy ez a műfaj – leszámítva a kötelező mediációt – alapvetően az önkéntességről szól, az a lényege, mégis úgy gondolom, hogy ezen a területen van még tennivalója a törvényszéknek, ha másban nem, a módszer reklámozásában.

A Gyermekközpontrú Igazságszolgáltatás program a törvényszéken ugyancsak a kezdetektől fogva sikeres. 2015 óta számtalan jól sikerült előadást, szakmai napot, esetmegbeszéléseket, kiadványokat tudhatunk magunk mögött. Sikerült felhívni a bírók, titkárok figyelmét a gyermekvédelmi jelzőrendszer feladataira, a jelzések fontosságára, ami már önmagában is megérte a befektetett munkát.

Én olyan légkörben szeretnék dolgozni, ahol a bíró véleménye fontos.

Nem csak néhányé, hanem minden bíróé. Úgy tapasztaltam, hogy a korábbi bírói fórum néven futó programok azért nem voltak 100%-ban sikeresek, mert bár az egyoldalú információátadás valóban megvalósult, de a bírók nem, vagy csak nehezen nyíltak meg.

Kinevezésem esetén én olyan vezető szeretnék lenni, aki büszkén mondhatja magáról, hogy személyes kapcsolatot tart fenn a bírókkal, mégpedig közvetlen beszélgetések alkalmával. Winston Churchill mondta, hogy „Nem csak ahhoz kell bátorság, hogy az ember kiálljon és beszéljen, hanem ahhoz is, hogy leüljön és meghallgassa a másikat.” Ezzel maximálisan egyetértek.

Ezért olyan beszélgetéseket szeretnék, ahol valós visszajelzés érkezik egy-egy vezetői döntésről, vagy feltárulhat eddig ismeretlen megoldást igénylő probléma, ahol előzetesen informálódhatnak az érintettektől néhány meghozatalra váró vezetői döntés kapcsán, ahol módunk nyílna egy kicsit emberi módon is odafigyelni egymásra. Ennek érdekében az első perctől kezdve folyamatosan minden hónapban meglátogatnék egy-egy miskolci szervezeti egységet vagy vidéki járásbírószágot, ahol az épp jelenlevő kollégákkal akár egy kávé elfogyasztása mellett, akár anélkül, de lehetőségem nyílna néhány szó váltására.

X.

INTEGRITÁS

Az integritás témája az Országos Bírószági Hivatal elnöke stratégiai céljainak megfogalmazásakor került ismét az érdeklődés homlokterébe, de korántsem újkeletű dolog, elvárás szintjén gyakorlatilag egyidős a bírászkodással. A Tripartitum előszava 14. címének 6.§-a szerint:

„Az emberi ítéletet pedig négyféle dolog szokta felforgatni.

A félelem, amikor valakinek hatalmától tartva a valót megmondani nem merjük.

A nyereségvágy, amikor valakinek lelkét ajándékkal vesztegetjük meg.

A gyűlölség, amikor ellenfelünknek ellenére törünk.

A szeretet, amikor barátunknak vagy rokonunknak szolgálatot tenni igyekszünk.

Mindezeket a bírónak magától távol kell tartania és kerülnie.”

Ez a XVI. században megfogalmazott elvárás az az egyéni integritás, amit a szervezetben dolgozó bíró és igazságügyi alkalmazott kollégák – meggyőződésem szerint – kivétel nélkül sajátjuknak vallanak.

De az integritás nem csak az egyén, hanem a szervezet szintjén is értelmezhető és azt jelenti, hogy a bírósági szervezet átláthatóan, kiszámíthatóan, jogszabályoknak megfelelően működik.

A törvényszékünkön a 6/2016.(V.31.) OBH utasítás – ami az integritási szabályzatról szól – maradéktalanul érvényesül. Kinevezésre került az integritásfelelős, sőt integritásfelelős-helyettes is, akik megfelelő szabályzat mentén, rögzült eljárásrenddel végzik a feladatukat, ami kiterjed az integritási kockázatok felmérésére, integritási munkaterv, korrupció-megelőzési munkaterv, és integritásjelentés készítésére egyaránt.

A fent említett OBH utasítás 37.§ (1) bekezdés c, pontja szerint 2019. évről elkészített integritásjelentés értelmében az integritásfelelősök elvégezték az integritási és korrupciós kockázatok, valamint a külső kapcsolattartókkal kapcsolatos kockázatok felmérését. Kiemelt figyelmet fordítottak az Informatikai Főosztály és a Bírósági Gazdasági Hivatal munkájára, de mindkét szervezeti egységnél az lett a vizsgálat vége, hogy a működésük – a külső kapcsolattartókkal való munkavégzést is beleértve – semmilyen integritási kockázatot nem rejt.

Emellett a kollégák érzékenyítése az integritási veszélyekre nézve folyamatosan zajlik, több oktatás is megtartásra került mind a bírók, mind az igazságügyi alkalmazottak részére és megfelelően működik a visszacsatolás is.

Az integritási kockázatot magában hordozó dohányzóhely – amit a bírósági dolgozók más hivatásrendek képviselőivel közösen használtak – megszüntetésre került és a bírósági dolgozók számára egy új dohányzóhely lett kialakítva, amit mágneskártya használatával vehetnek igénybe, így ez a korábban feltárt kockázati tényező megnyugtatóan rendezésre került.

A törvényszéken elektronikusan vezetett integritási jelentések nyilvántartásába 2019. évben 99 db. bejelentés érkezett, melyből 53 db-t bíró és 46 bejelentést igazságügyi alkalmazott tett. Mindezek ellenére azonban integritási vizsgálat elrendelésére, integritássértés megállapítására nem került sor.

Kijelenthető tehát, hogy törvényszékünk úgy az egyének, mint a szervezet szintjén az integritási elvárásoknak megfelel. A jelenleg működtetett integritásfelelősi rendszer hatékony támogatást tud nyújtani a vezetésnek úgy a kockázatok beazonosítása, mind a feltárt kockázati tényezők kezelése területén, ezért felelős vezetőként ennek a támogatása továbbra is indokolt. Ezt folyamatos célként kívánom megfogalmazni.

XI.

KÉPZÉS, EGYÜTTMŰKÖDÉS MÁS HIVATÁSRENDEKKEL

Az elmúlt néhány évben a képzési rendszer nagyot változott. Azt hiszem elmondható, hogy sokunk öröme háttérbe szorultak a központi frontális előadások, és a workshopok kerültek előtérbe. Az is pozitívum, hogy sok képzés a törvényszéken vagy regionálisan az ítélőtáblákon került megrendezésre.

Véleményem szerint ez a megkezdett irány helyes. Mind résztvevőként, mind előadóként számtalan workshopon vettem részt és meggyőződésem, hogy sokkal hatékonyabb tudásátadási mód, mint a frontális előadás, ezért ezek folytatása indokolt.

Kétségtelen, hogy az utóbbi években mindkét ügyszakban jelentős anyagi és eljárásjogi változások történtek és volt igény a szakmai értekezletek rendszerének működtetésére, de indokoltnak tartom átgondolni, vajon még mindig igénylik-e a bírók és a munka szakmai színvonala azt, hogy szinte 1-2 hetente személyes részvételt igénylő értekezletek, oktatások kerüljenek megtartásra.

Nagyon jó ötletnek tartom az olyan oktatások számának növelését, ahol az intranetre feltöltött oktatási anyagot otthon, bármikor meghallgathatják a kollégák, nem szükséges a folyamatos személyes jelenlét. Büntető ügyszakban a veszélyhelyzet alatt, polgári ügyszakban pedig a veszélyhelyzet megszűnését követően zajlott a Coospace rendszeren keresztül ilyen oktatás, ami - úgy tapasztaltam, - hogy népszerű volt a bírók körében. Ezt a képzési módot a jövőben szívesen támogatnám.

Persze ez nem azt jelenti, hogy ezentúl egyáltalán ne legyenek belső szakmai értekezletek. Amennyiben a megtartásuk indokolt, mert a naprakész tudás biztosítását vagy azonnali információátadást szolgálja, akkor azokat természetesen meg kell tartani, és azokon a kinevezésem esetén én is szívesen részt vennék.

Ehhez hasonlóan jó elgondolásnak tartom az olyan képzések szervezését is, ahol lehetőség nyílik a Debreceni Ítéltábla esetleg a Kúria bíróival való konzultációra, szakmai eszmecserére.

A szakmai tudás átadása mellett ugyanolyan fontos az igazgatási munkához nélkülözhetetlen vezetői értekező is. Ennél az értekezői rendszerénél is az online megoldásban rejlő pozitívumokat szeretném maximálisan kihasználni. Inkább gyakoribb, rövidebb értekezőket szerveznék, mert a törvényszék minden járásbírójáról, minden ítélkezési szinten dolgozó kollégáról és elvégzett munkáról folyamatosan naprakész információkat szeretnék kapni a vezetőtársaktól.

Bár a vezetői értekezőken való részvétel rendjét jogszabály írja elő, mégis fontosnak tartom, hogy az olyan jellegű döntések előkészítése körében tartott értekező, amelyek a járásbírók ítélkezési tevékenységét is érintik, mindig jelen legyen a véleménynyilvánítás lehetőségével egy járásbírói szakmai vezető is.

Mint korábban már említésre került, a belső kommunikáció legfontosabb terepe a bírósági intranet. Ennek a felületnek a további bővítését, egyéb célokra való használatát a belső kommunikációban ugyancsak támogatnám.

A bírósághoz való hozzáférés a veszélyhelyzet eredményeképpen a bírók, titkárok esetében tovább egyszerűsödött. A távoli asztal segítségével végzett munka – még ha kezdetben kihívások elé is állította a bírói kart – összességében nagy lendületet adott az elektronikus ügyintézés napi rutinjának. Az elért eredmények megőrzése kívánatos és a fejlődés miatt – most már a begyakorolt alapokra helyezve - indokolt igény szerint a további informatikai oktatások szervezése.

Amellett, hogy nagyszerű dolog, ha egy szervezet képes hozzájárulni a munkavállalóitól elvárt magas szintű szaktudás folyamatos fejlesztéséhez, úgy gondolom minden egyéb eszközzel is támogatnia kell a szakirányú, és a munkavégzés során nagy gyakorlati hasznot hozó képzéseken

való részvételeket. Ez jelenleg is működik, a törvényszék ugyanis munkaidő-kedvezmény biztosításával járul hozzá a tanulmányok folytatásához, amit megtartani és folytatni mindenképpen indokolt.

Határozott álláspontom ugyanakkor, hogy ha valaki a szakmai fejlődése érdekében, saját költségen, a szabadidejét feláldozva képezi magát és olyan szaktudást szerez, ami a szervezet számára is kimutatható gyakorlati hasznot hoz, mert így az általa tárgyalt ügyeket szakmailag jobban felvértezve képes megítélni, akkor az igenis honorálásra érdemes.

A Bjt. megteremti a képzettségi pótlék folyósításának lehetőségét, véleményem szerint pontosan az ilyen esetekre kitalálva. A törvényszékünkön korábban működött a képzettségi pótlék megfelelő garanciák melletti folyósítása, úgymint évente előterjesztendő bírói kérelem, a képzettség gyakorlati hasznosíthatóságáról közvetlen vezetői javaslat beszerzése, a Bírói Tanács bírónkénti döntése az adott képzettség referádához mért szakirányúsága tekintetében, a gyakorlati hasznosítás ügyszámmal alátámasztott évenkénti kimutatása és a határozott idejű folyósítás.

Esetleges kinevezésem esetén – mivel a megszüntetésre irányuló vezetői döntésről indokolás nélkül értesült minden folyósításban részesülő kolléga – első lépéseim közé tervezem a megszüntetés okainak feltárását, a képzettségi pótlék újbóli bevezetéséhez szükséges feltételek racionális számbavételét és amennyiben a pótlék megállapítására a lehetőség – úgy a jogszabály, mint a rendelkezésre álló erőforrások tekintetében – változatlanul fennáll, annak visszaállítása iránti konkrét lépések megtételét.

Fontos feladatnak tartom a törvényszék nemzetközi kapcsolatainak a fejlesztését is, gondolva itt a régebbi kapcsolatok ápolására (Kassa, Nagyvárad) éppúgy, mint újak építésére (pl. Tallinn) azzal, hogy a külföldi utakon való részvétel nem kell, hogy feltétlenül vezetői privilégium legyen. Úgy gondolom az a helyes irány, ha egy-egy külföldi tanulmányúton leginkább a nyelvet kiválóan értő és beszélő, az adott szakterületen jártas bíró kolléga vesz részt, aki utána tapasztalatait megosztva kamatoztathatja a megszerzett plusz ismereteket.

Törekedni szeretnék természetesen a többi törvényszékkel, a társszervekkel, az egyetemekkel való jó kapcsolat további ápolására, ahol szükséges ott a kialakításra és gondozásra, mert hiszem, hogy az együtt gondolkodás, az adott probléma kapcsán is különböző nézőpontok felvillantása, a vélemények cseréje, jó gyakorlatok átvétele nem csak a szakmai, de az igazgatási munkát is előre viheti.

XII.

BEFEJEZÉS

Tisztelt OBH Elnök Úr, Tisztelt Bíró Kollégáim!

2001. óta dolgozok a Miskolci Járásbíróságon, ezalatt bőven volt lehetőségem megtapasztalni az itteni légkört, megismerni a kollégákat, és a felelősséggel, elhivatottan végzett munkájuk színvonalát. Tudom, hogy kitűzött céljaim valóra váltásához biztosan alapozhatnak a törvényszéken dolgozó bírók, igazságügyi alkalmazottak szaktudására, emberségére.

Ismerem a jelenlegi vezetői kart is, látom, tapasztalom az általuk végzett lelkiismeretes munkát.

Kinevezésem esetén természetesen számítanék vezetői tapasztalataikra.

Olyan vezetői csapattal szeretnék dolgozni, akik hozzáértően, odaadással teszik a dolgukat, de közben képesek kellő empátiával fordulni minden egyes kolléga felé is.

Elégedett, büszke, magát megbecsültnek érző bírói és igazságügyi alkalmazotti kart kívánok a bíróságon látni, mert abban hiszek, hogy az ügyfelek elégedettségére végzett munkának ez az egyik alapfeltétele.

Arra törekednék elsőszámú vezetőként is, hogy a kollégákkal az évek során kialakult jó kapcsolatom megmaradjon. Szeretném, ha olyan légkör valósulna meg a bíróságon, amiben valódi visszajelzéseket kaphatok az igazgatási munkámról, melyeket mindig igyekezni fogok figyelembe venni.

Egész egyszerűen azt szeretném elérni, hogy a kollégák szeressenek bejárni a bíróságra, mert olyan nyugodt, biztonságot adó légkör, magasszintű szakmai-alkotó munkát megalapozó elhelyezés, profi informatikai felszereltség, jól funkcionáló, megbízható szakmai kapcsolatrendszer működne, ami megalapozza mindezt.

A Miskolci Törvényszék elnöki állására kiírt pályázattal kapcsolatos gondolataim végére értem.

Bízom abban, hogy a fent kifejtettek alapján az összbírói értekezlet támogatásra, Elnök Úr pedig kinevezésre méltónak talál.

Tudom, hogy egy ilyen pályamű elkészítése semmilyen módon nem mérhető egy ország szokásjogának összegyűjtéséhez, mégis Werbőczy István szavaival zárok, mert annyira szívemből szólnak:

*„Óhajtom pedig, hogy az, aki ezt a fáradságos munkát kezébe veszi, igazságos bírám legyen,
és jól ítéljen felőlem. (.....)*

Éljetek boldogul.”

Miskolc, 2020. július 31.

Tisztelettel:

dr. Tuzáné dr. Papp Szilvia
bíró